

SULEJOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY

PLAN OCHRONY DLA SULEJOWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

OPERAT OCHRONY WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Załączniki

Łódź - Warszawa, 2025

Operat ochrony walorów krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego opracował zespół w składzie:
mgr inż. arch. kraj. Maciej Wasilewski
dr Piotr Wypych
mgr Elżbieta Bąbka-Horbacz
mgr Marta Pabich-Makoska

Wykonawca prac:

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska;
ul. Erazma Ciołka 13, 01-445 Warszawa

ZESPÓŁ PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Plan ochrony dla Sulejowskiego Parku Krajobrazowego sporządzono na zlecenie
Województwa Łódzkiego – Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego
ul. Solna 14, 91-423 Łódź

Fundusze Europejskie
dla Łódzkiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu FELD 02. Fundusze europejskie dla zielonego Łódzkiego, Działanie FELD.02.15 Bioróżnorodność, typ 4. Opracowanie, aktualizacja dokumentów dla obszarów chronionych lub wdrażanie ich zapisów, programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021 - 2027.

Fot. okładka: Rzeka Pilica (Wasilewski M., 2025)

Załączniki

Spis załączników

Załącznik 1. Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego - charakterystyka krajobrazów priorytetowych z wyszczególnieniem walorów estetyczno-widokowych –

Załącznik 2. Karty charakterystyk krajobrazów

Załącznik 3. Charakterystyka punktów widokowych

Załącznik 4. Punkty, otwarcia i ciągi widokowe Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

Załącznik 5. Zasięgi widoczności z wyznaczonych punktów i otwarć widokowych Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

Załącznik 6 Zasób fizjonomiczno-ekspozycyjny Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

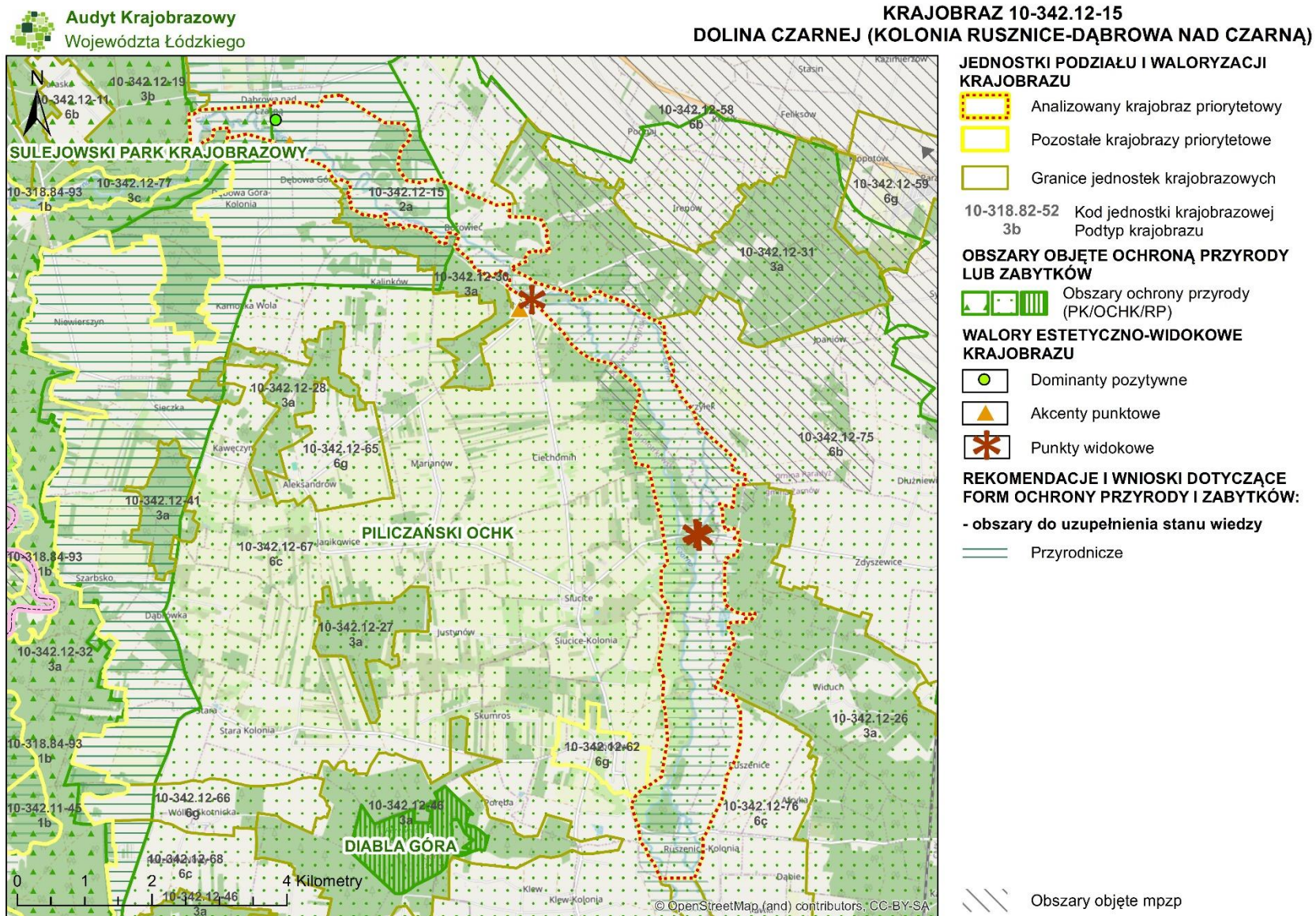
Załącznik 7 Waloryzacja krajobrazowa Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

Załącznik 8. Obiekty zabytkowe Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

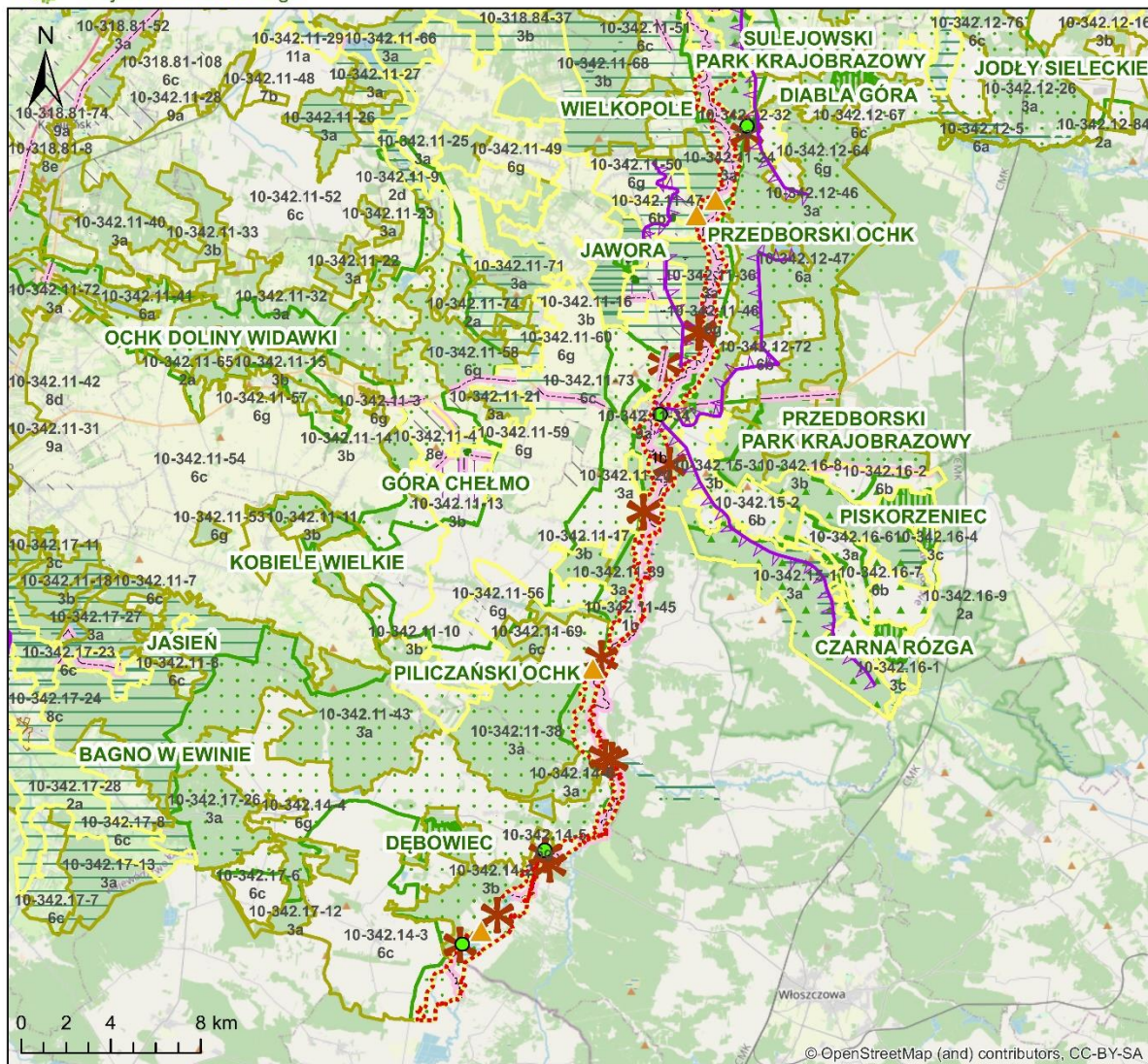
Zgodnie z przyjętymi założeniami, niniejszy materiał przedstawia stan prac na koniec II etapu. Jednocześnie prace diagnostyczne będą kontynuowane w III etapie, a tym samym wybrane rozdziały Operatu mogą ulec uzupełnieniu

ZAŁĄCZNIK NR 1

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH POŁOŻONYCH W OBRĘBIE SULEJOWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO Z WYSZCZEGÓLNIENIEM WALORÓW ESTETYCZNO-WIDOKOWYCH

Audyt Krajobrazowy
Województwa Łódzkiego

KRAJOBRAZ 10-318.11-45
DOLINA PILICY W REJONIE PRZEDBORZA

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI
KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych

10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
3b Podtyp krajobrazu

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRZYRODY
LUB ZABYTKÓW

- Obszary ochrony przyrody (PK/RP)
- Komponowana zielen: park

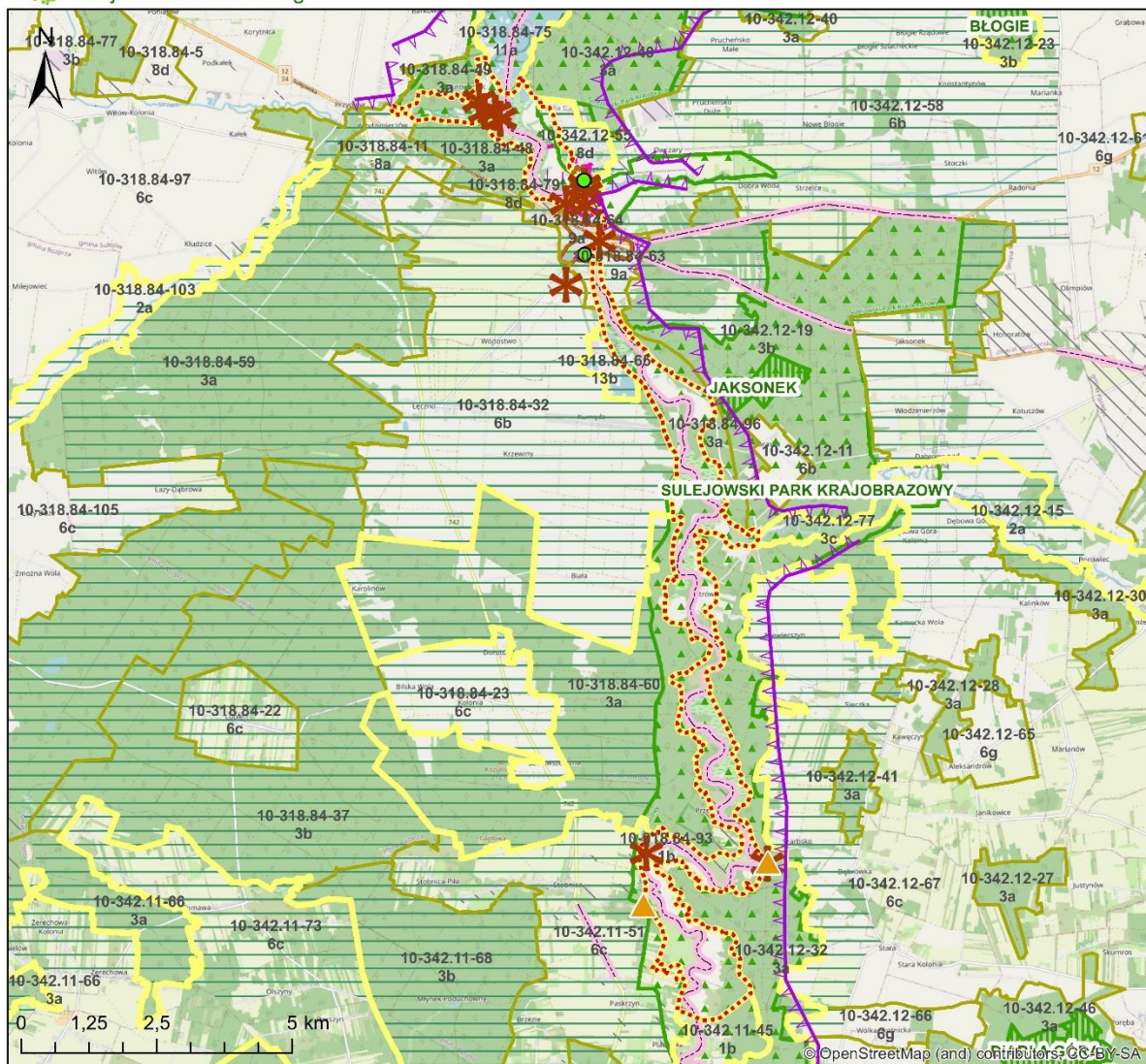
WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE
KRAJOBRAZU

- Dominanty pozytywne
- Akcenty punktowe
- Punkty widokowe / panoramy
- Przedpola ekspozycji
- Ciągi widokowe
- Makrownętrze doliny Pilicy

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE
FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTKÓW:

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy
- Przyrodnicze

Audyt Krajobrazowy
Województwa Łódzkiego

KRAJOBRAZ 10-318.84-93
DOLINA PILICY W REJONIE SULEJOWA

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI
KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych
- 10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
- 3b Podtyp krajobrazu

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRZYRODY
LUB ZABYTEKÓW

- Obszary ochrony przyrody (PK/RP)
- Obszary zabytkowe (w tym pomnik historii)

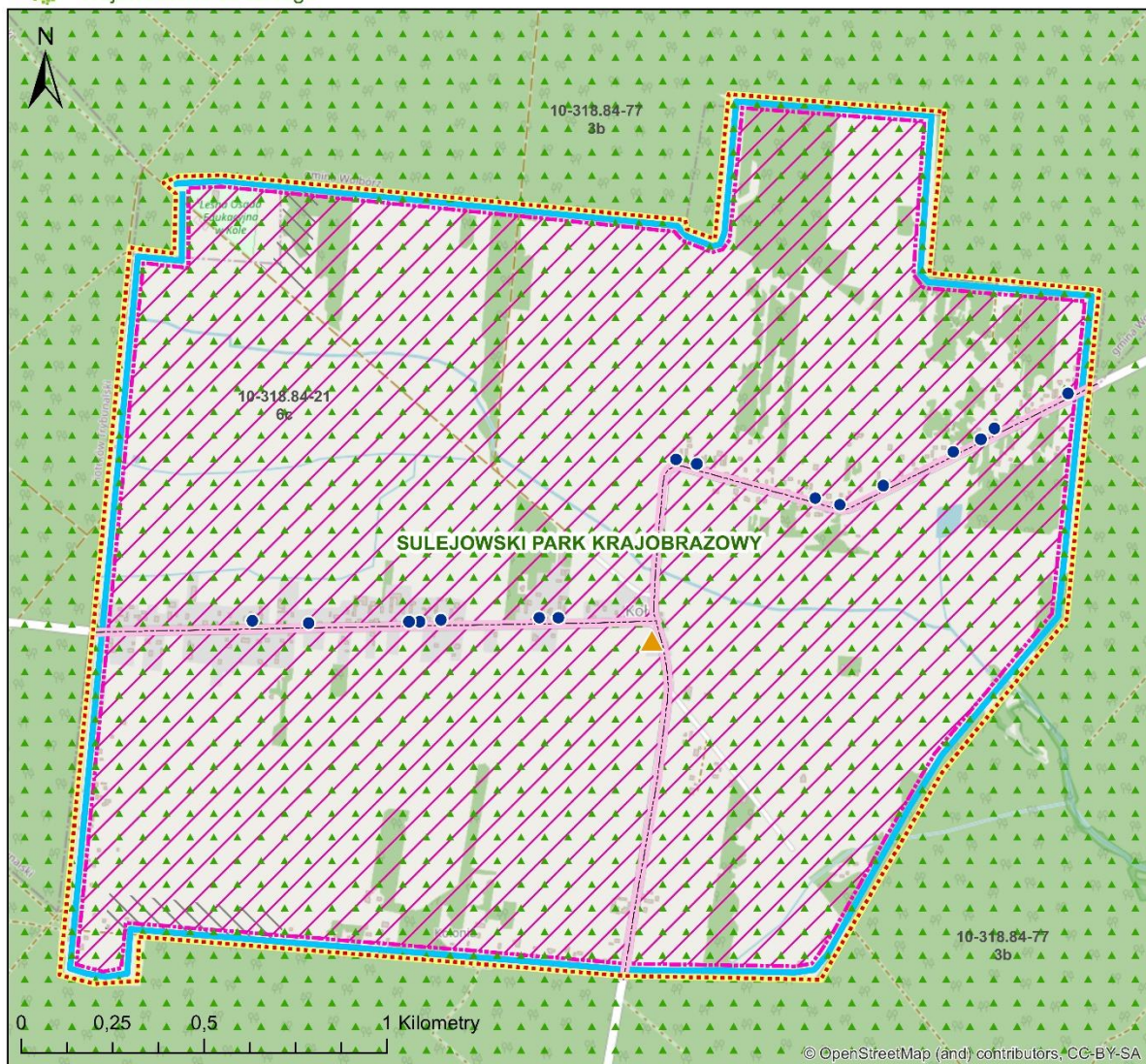
WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE
KRAJOBRAZU

- Dominanty pozytywne
- Akcenty punktowe
- Punkty widokowe / panoramy
- Przedpola ekspozycji
- Ciągi widokowe
- Makronętrze doliny Pilicy

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE
FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTEKÓW:

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy
- Przyrodnicze
- Kulturowe

Obszary objęte mpzp

KRAJOBRAZ 10-318.84-21 KOŁO - KRAJOBRAZ WIEJSKI

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych
- 10-318.82-52 3b Kod jednostki krajobrazowej
Podtyp krajobrazu

- Lokalne formy architektoniczne

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRZYRODY LUB ZABYTEKÓW

- Obszary ochrony przyrody (PK)

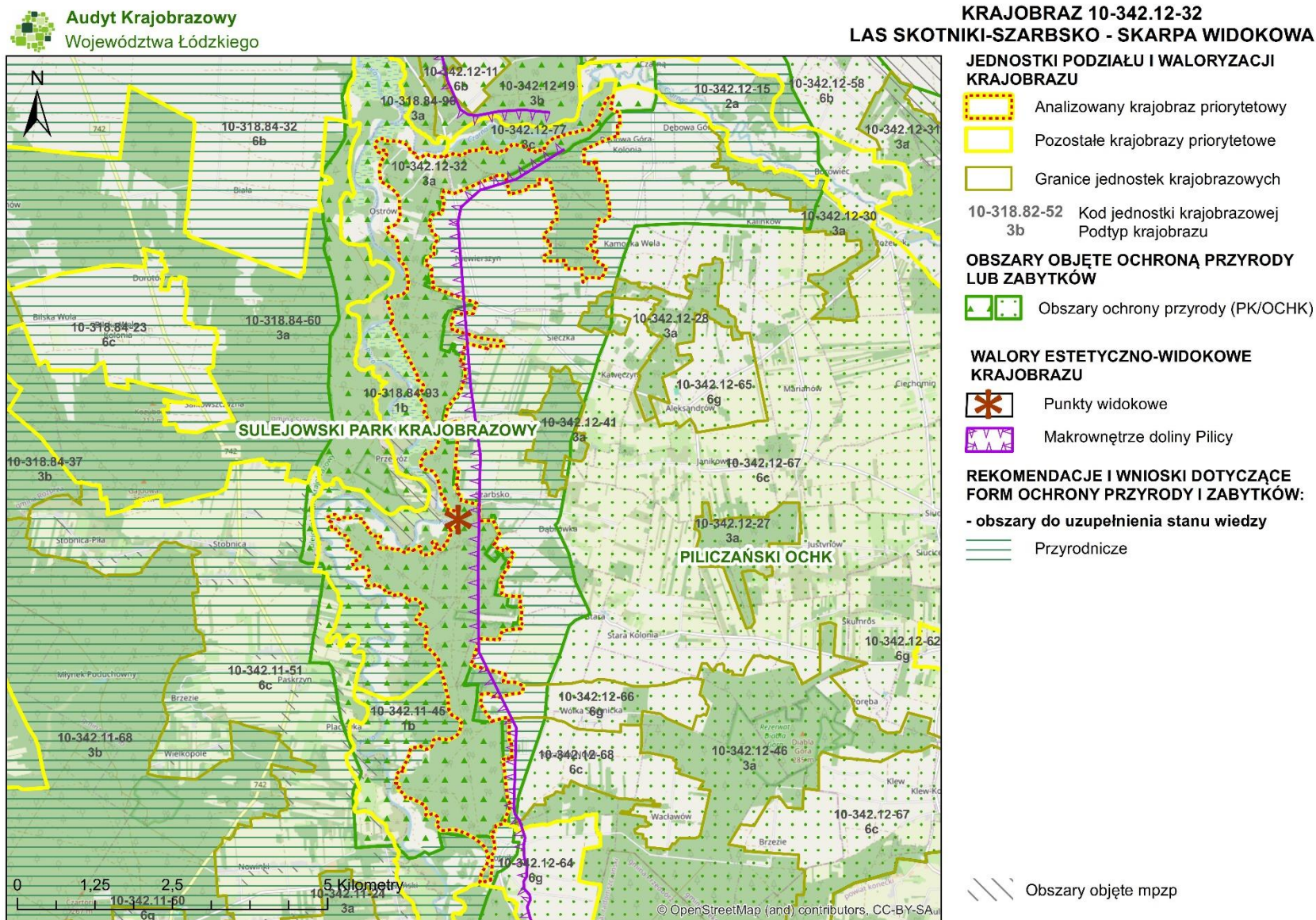
WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE KRAJOBRAZU

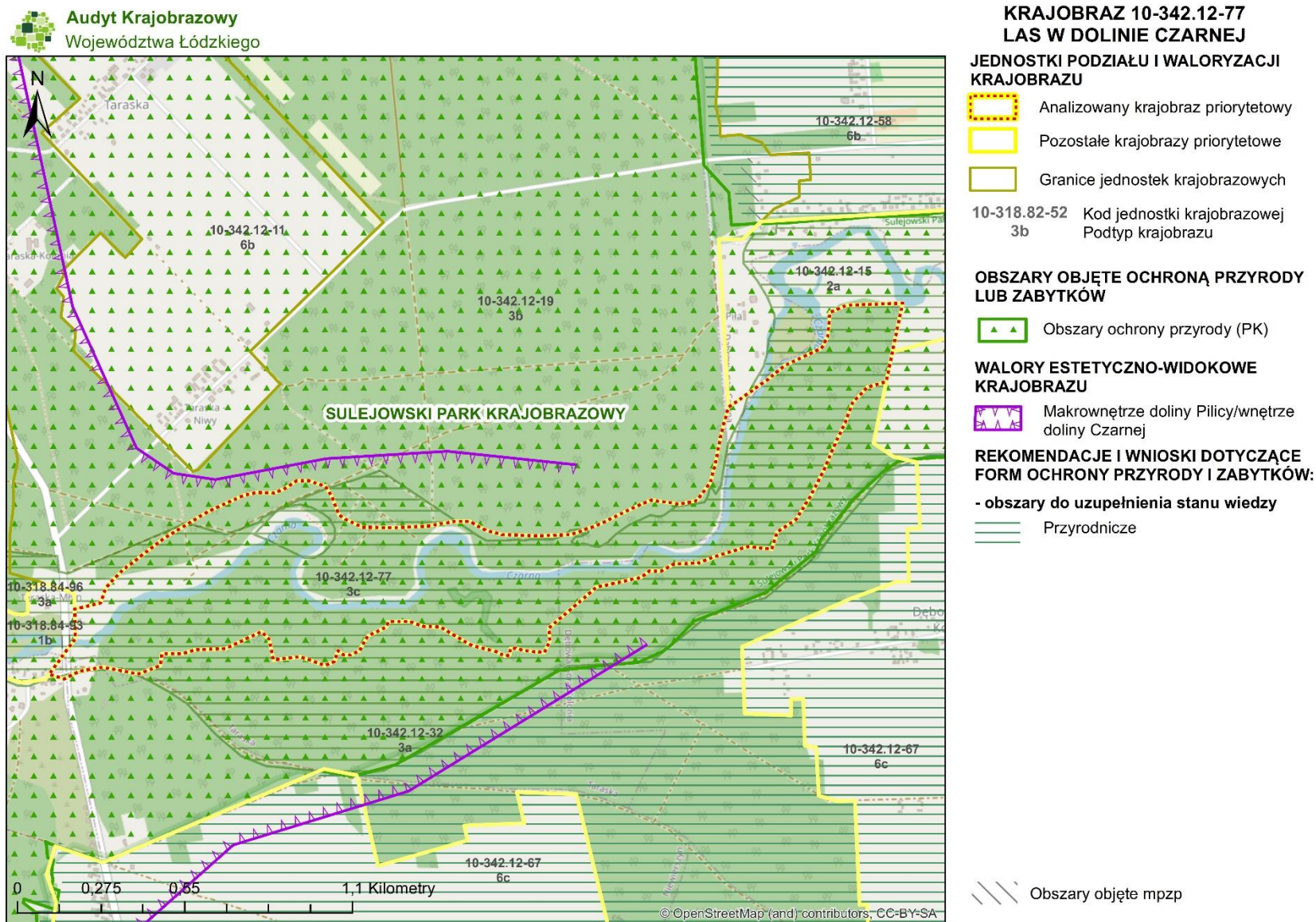
- Akcenty punktowe
- Ciągi widokowe
- Wnętrze krajobrazowe

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTEKÓW:

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy
- Kulturowe

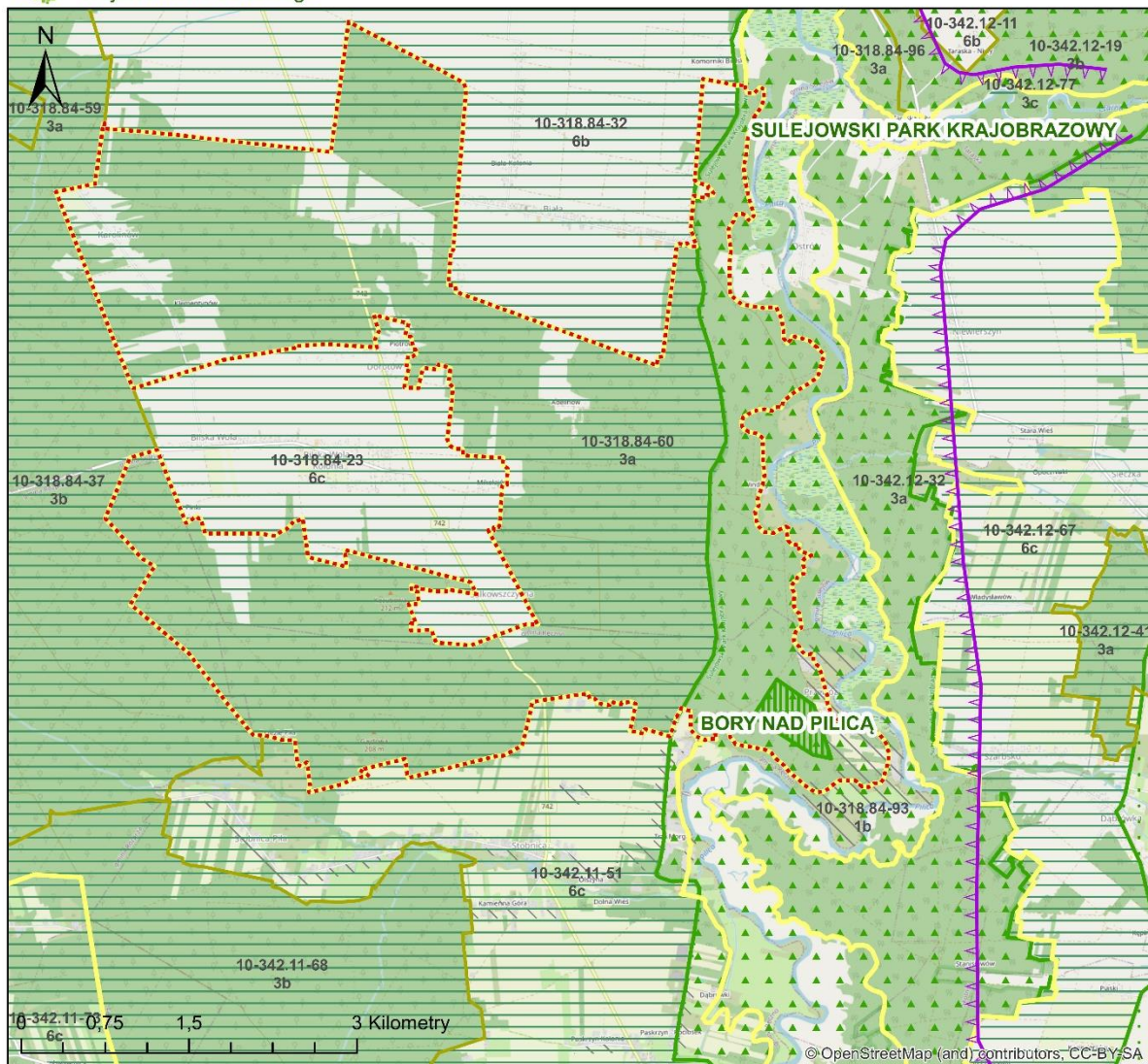
- Obszary objęte mpzp

Audyt Krajobrazowy
Województwa Łódzkiego

**KRAJOBRAZ 10-318.84-60
LASY NADPILICKIE OKOLIC WINDUGI**

**JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI
KRAJOBRAZU**

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych

10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
3b Podtyp krajobrazu

**OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRZYRODY
LUB ZABYTKÓW**

- Obszary ochrony przyrody (PK/RP)

**WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE
KRAJOBRAZU**

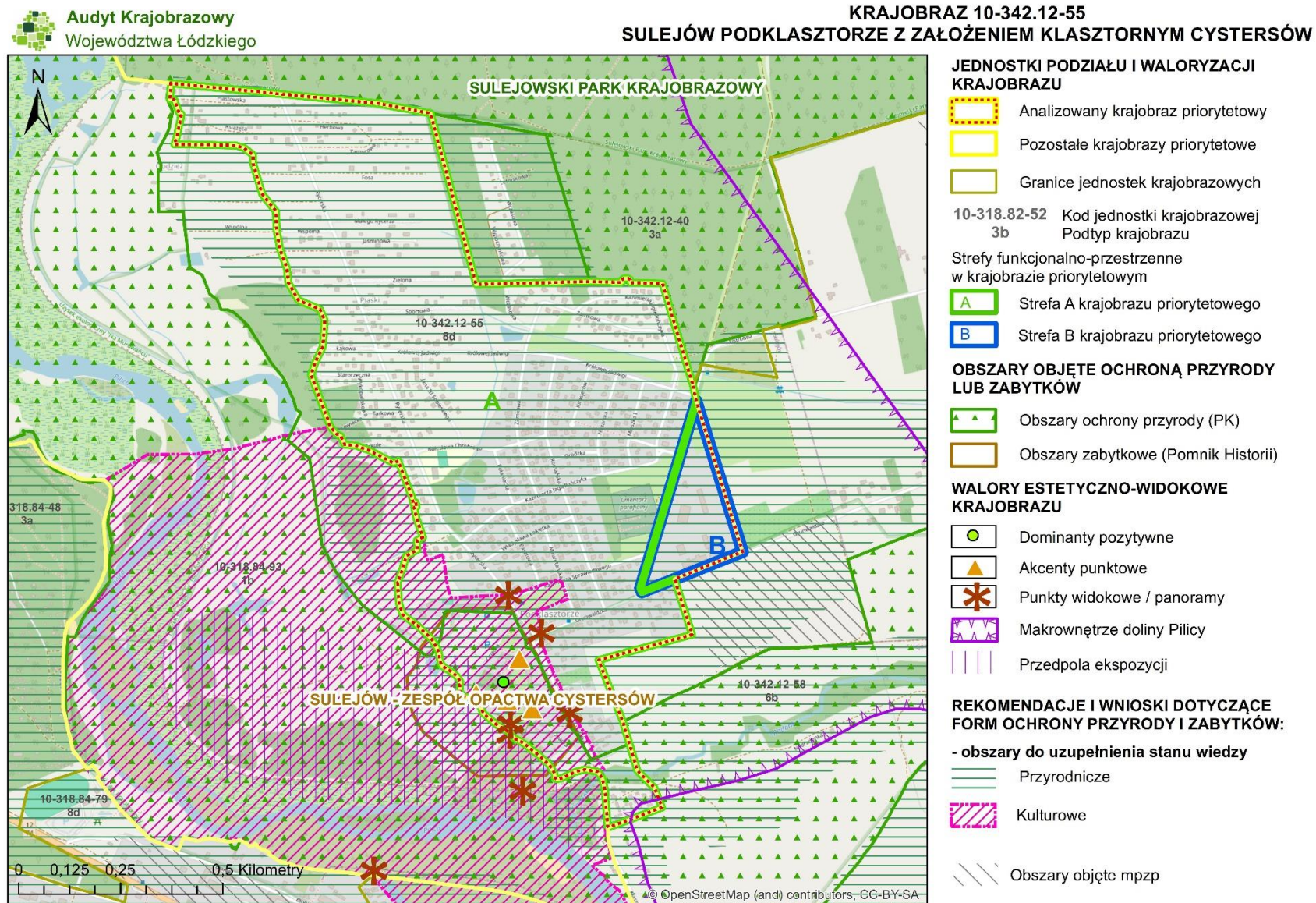
- Makrownętrze doliny Pilicy

**REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE
FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTKÓW:**

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy

- Przyrodnicze

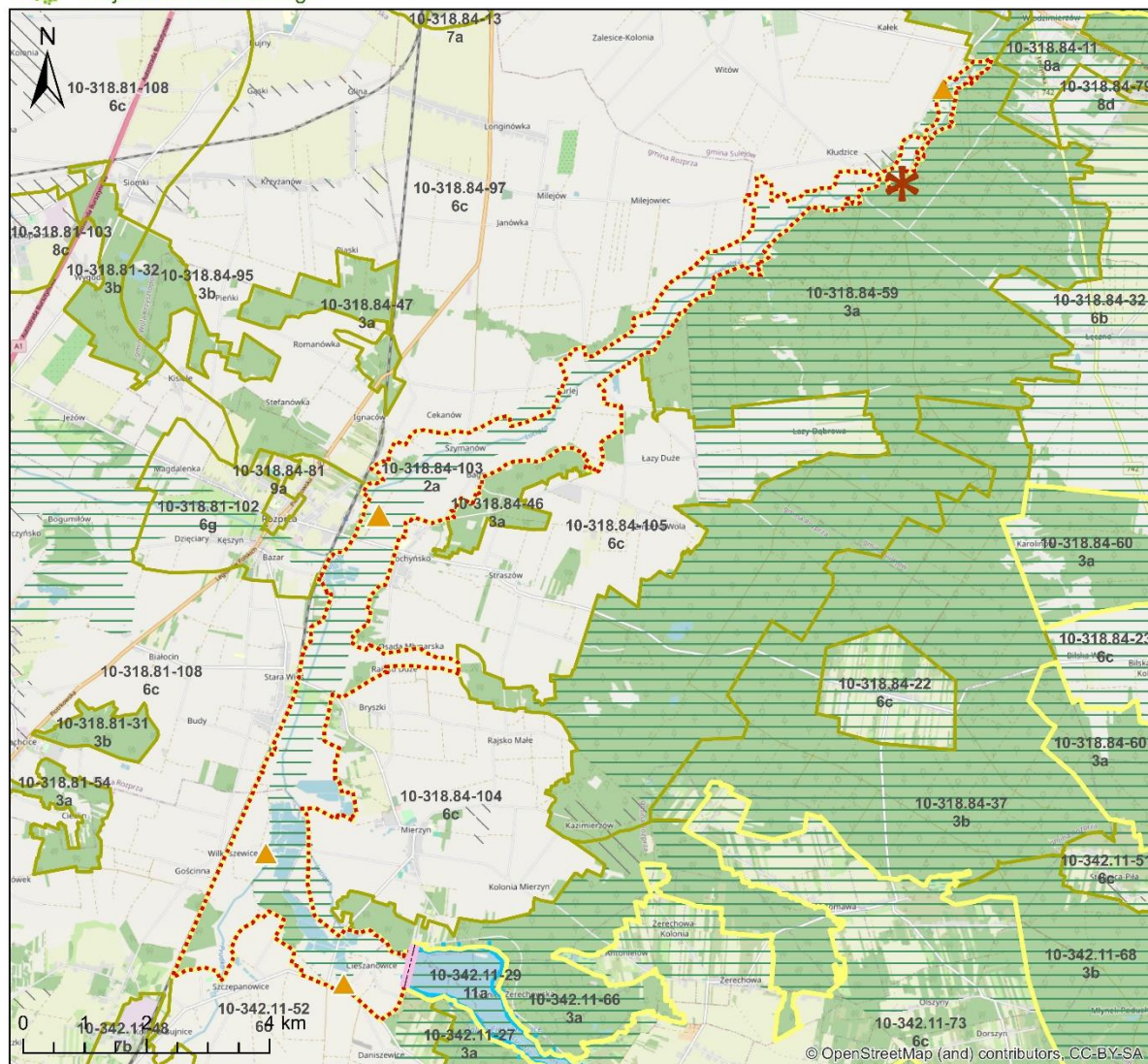
Obszary objęte mpzp

Przyrodnicze

Obszary objęte mpzp

Audyt Krajobrazowy
Województwa Łódzkiego

KRAJOBRAZ 10-318.84-103
DOLINA LUCIAŻY (SZCZEPANOWICE-PRZYGLÓW)

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI
KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych

10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
3b Podtyp krajobrazu

WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE
KRAJOBRAZU

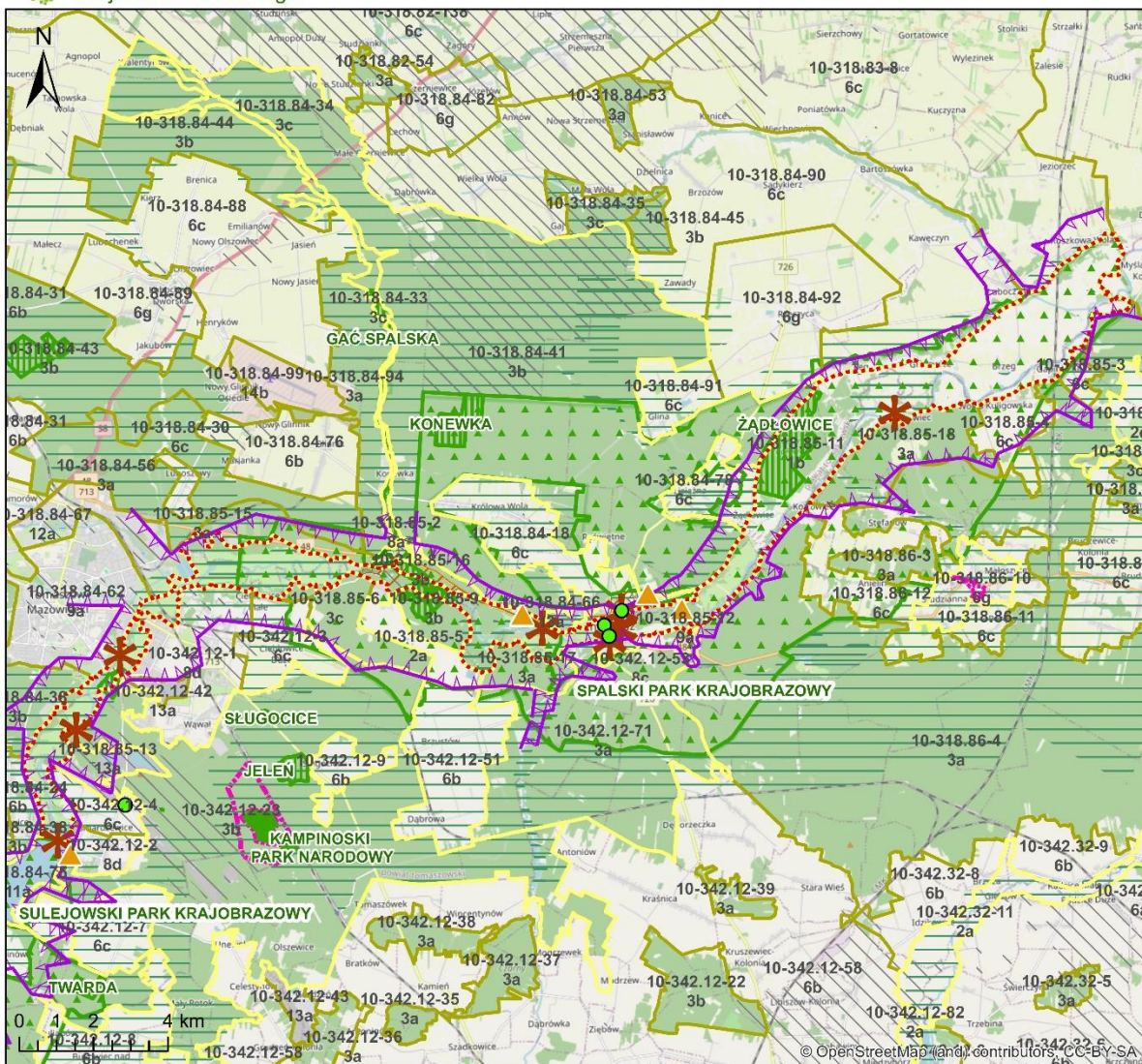
- ▲ Akcenty punktowe
- ✱ Punkty widokowe
- Wnętrze krajobrazowe rzeki Luciaży
- Ciągi widokowe

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE
FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTKÓW:

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy
- Przyrodnicze

Obszary objęte mpz

Audyt Krajobrazowy
Województwa Łódzkiego

KRAJOBRAZ 10-318.85-11
DOLINA PILICY PONIŻEJ ZALEWU SULEJOWSKIEGO

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI
KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych

10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
3b Podtyp krajobrazu

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRZYRODY
LUB ZABYTEKÓW

- Obszary ochrony przyrody (PN/PK/RP)
- Komponowana zieleń: park

WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE
KRAJOBRAZU

- Dominanty pozytywne
- Akcenty punktowe
- Punkty widokowe / panoramy
- Ciągi widokowe
- Makrownętrze doliny Pilicy

ZAGROŻENIA DLA MOŻLIWOŚCI
ZACHOWANIA WARTOŚCI KRAJOBRAZU

- Dominanty negatywne

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE
FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTEKÓW:

- obszary do objęcia formami ochrony zabytków

- Utworzenie parku kulturowego

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy

- Przyrodnicze
- Kulturowe

- Obszary objęte mpzp

KRAJOBRAZ 10-318.84-65 KURNĘDZ - ZBIORNIKI POEKSPOWATACYJNE

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych

10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
3b Podtyp krajobrazu

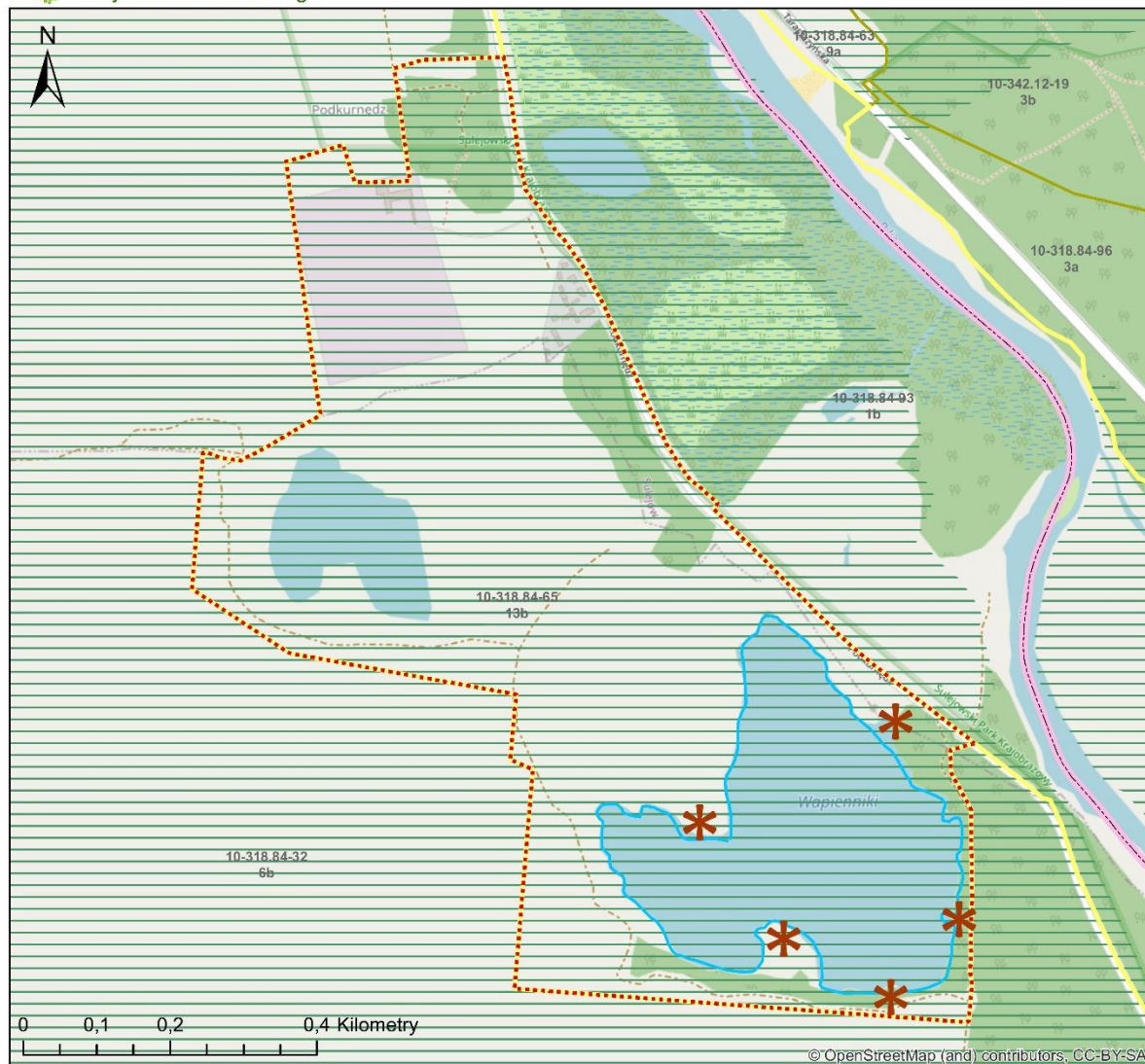
WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE KRAJOBRAZU

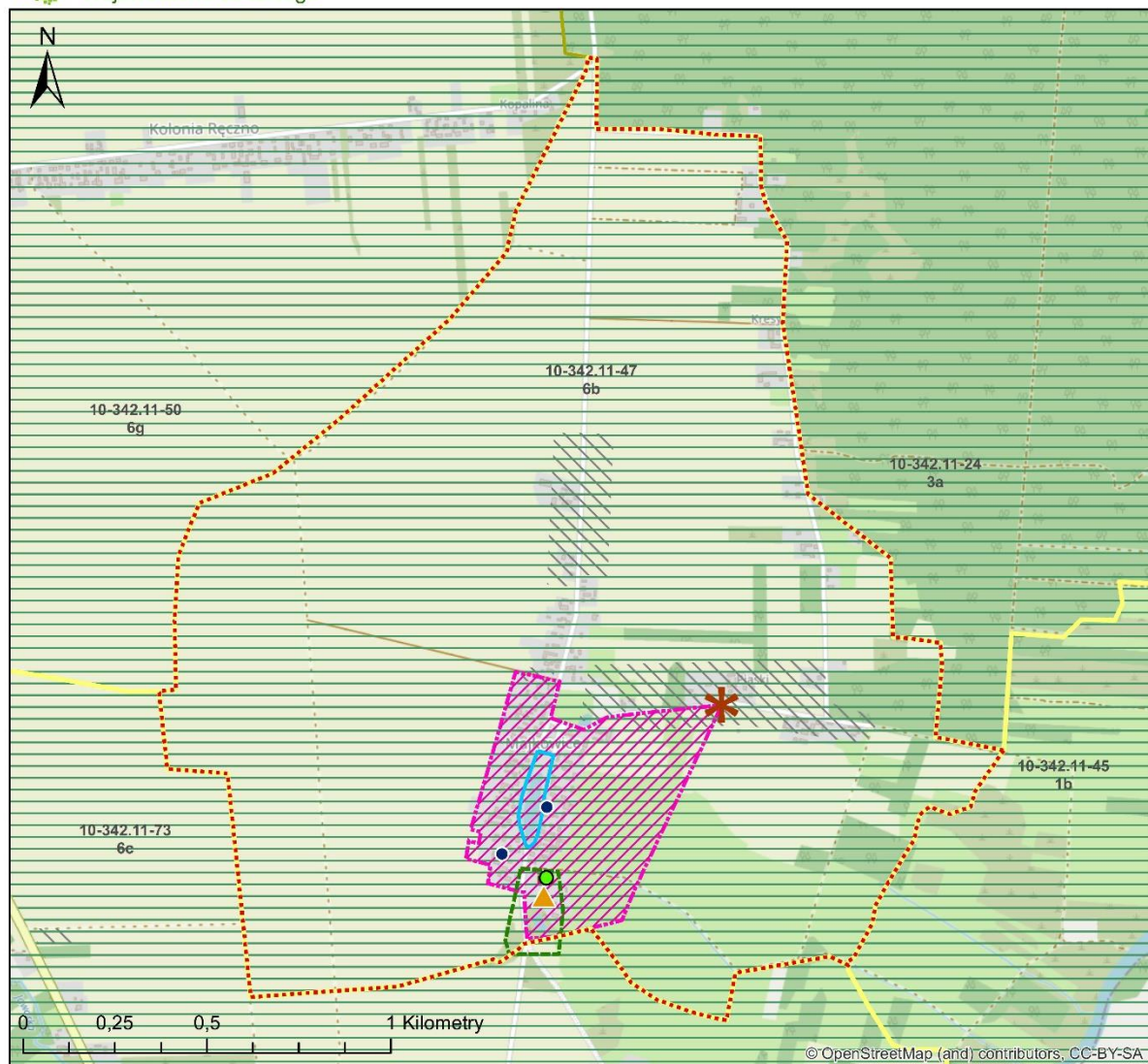
- Punkty widokowe
- Ciągi widokowe
- Wnętrze krajobrazowe

REKOMENDACJE I WNIOŚKI DOTYCZĄCE FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTKÓW:

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy

- Przyrodnicze

KRAJOBRAZ 10-342.11-47 MAJKOWICE - KRAJOBRAZ WIEJSKI

JEDNOSTKI PODZIAŁU I WALORYZACJI KRAJOBRAZU

- Analizowany krajobraz priorytetowy
- Pozostałe krajobrazy priorytetowe
- Granice jednostek krajobrazowych

10-318.82-52 Kod jednostki krajobrazowej
3b Podtyp krajobrazu

- Lokalne formy architektoniczne

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRZYRODY LUB ZABYTEKÓW

- Komponowana zieleń: park

WALORY ESTETYCZNO-WIDOKOWE KRAJOBRAZU

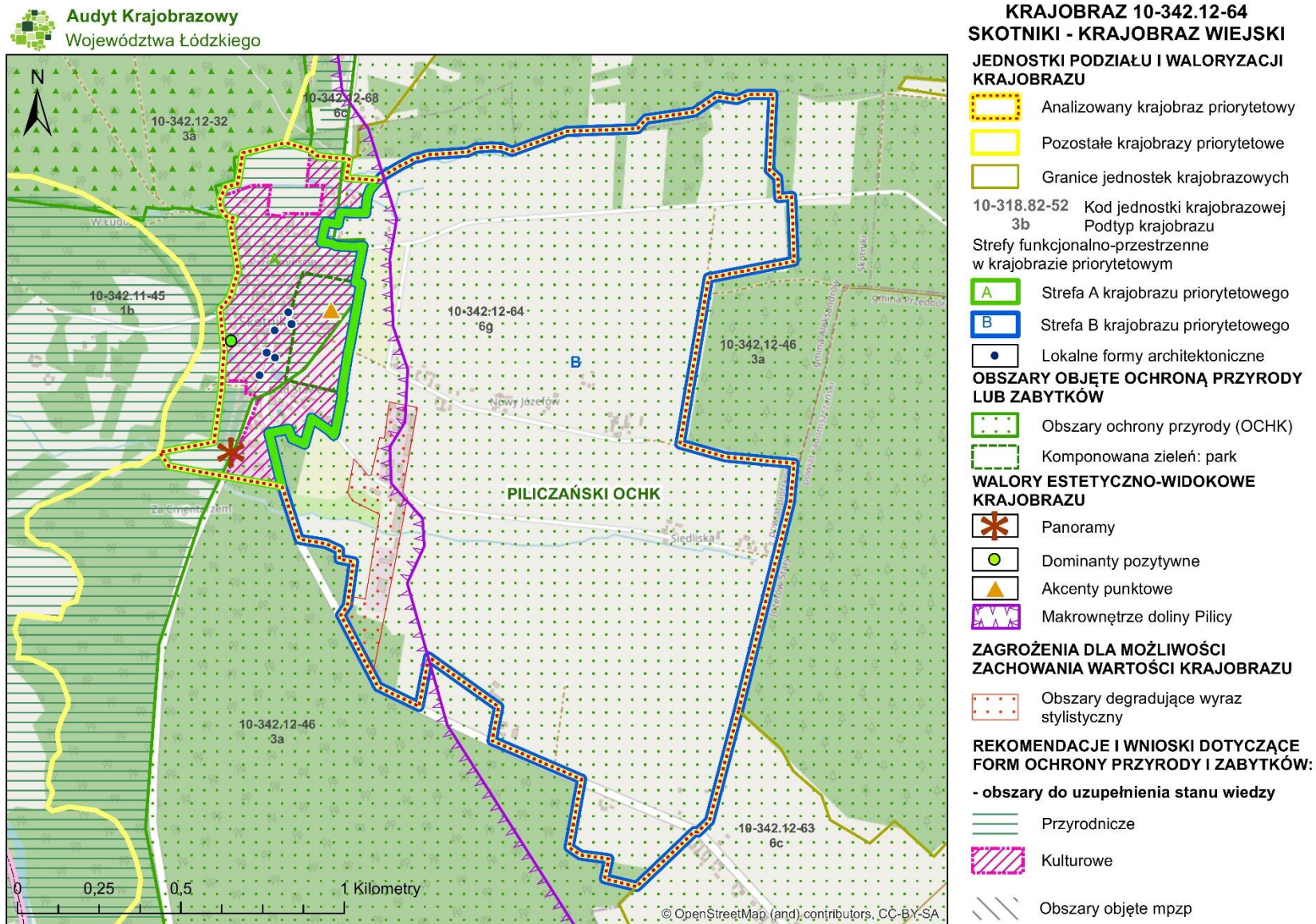
- Dominanty pozytywne
- Akcenty punktowe
- Panoramy
- Wnętrze ruralistyczne

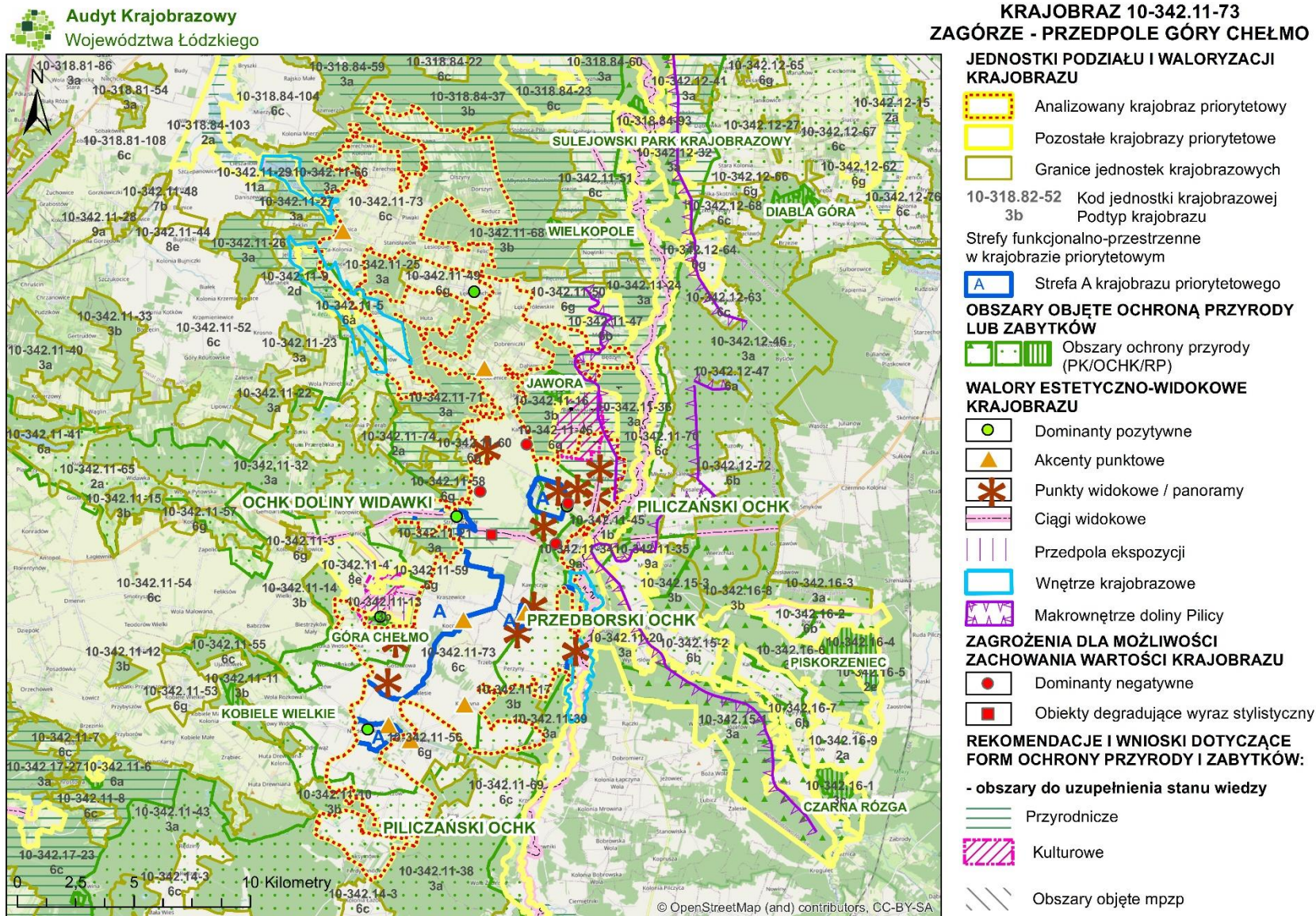
REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE FORM OCHRONY PRZYRODY I ZABYTEKÓW:

- obszary do uzupełnienia stanu wiedzy

- Przyrodnicze
- Kulturowe

- Obszary objęte mpzp

ZAŁĄCZNIK NR 2

KARTY CHARAKTERYSTYK KRAJOBRAZÓW

A – KRAJOBRAZY PRZYRODNICZE

Tab. 1 Karta charakterystyki krajobrazu „Dolina Pilicy”.

Nazwa własna krajobrazu	Dolina Pilicy
Nr krajobrazu lokalnego	A01
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> środkowa i południowa część Parku, gminy: Sulejów (miasto i obszar wiejski), Aleksandrów i Ręczno
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> użytki zielone (głównie łąki i pastwiska), lasy, wody powierzchniowe (rzeka Pilica)
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje dolinę rzeki Pilicy od południowej granicy Parku aż do ujścia (delty) rzeki do zbiornika Sulejowskiego największą wartość przyrodniczo-krajobrazową przedstawia meandrująca rzeka o nieuregulowanym korycie. Cenne walory krajobrazowe przedstawiają również nadrzeczne łąki, roślinność nadwodna oraz zbiorowiska leśne – łągi, olsy, lasy bagienne, bory. Malowniczym elementem krajobrazu są liczne starorzecza oraz grupy drzew i zarośli
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne; krajobraz przyrodniczo-kulturowy harmonijny (lokalnie dysharmonijny)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> liczne starorzecza
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> umocnienia na „Linii Pilicy” - pas umocnień poniemieckich z czasu II wojny światowej (1944 r.): transeje, okopy, rowy strzeleckie, stanowiska artyleryjskie, bunkry. Około 20 obiektów, m.in. w: Sulejowie, Barkowicach, Włodzimierzowie, Przygłowie miejsce pamięci w m. Zygmuntów: obelisk ku czci ofiar terroru na skraju lasu; liczne stanowiska archeologiczne, w tym osada kultury łużyckiej z IV w. epoki brązu w rejestrze zabytków
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> liczne punkty i otwarcia widokowe wraz z przedpolami ekspozycji widokowej; ciąg widokowy na rzece Pilica; dominanta krajobrazowa wielu widoków i panoram (Pilica); liczne akcenty przyrodnicze: starorzecza, wysokie skarpy dolinne, malownicze grupy drzew
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> miejskie obszary zabudowane i zagospodarowane – szczególnie w Sulejowie: zabudowa, most i kładka nad rzeką, elementy zagospodarowania terenu (parkingi, infrastruktura drogowa, techniczna, turystyczno-rekreacyjna). Obecne formy architektury,

	<p>stylistyka, kolorystyka i kompozycja przestrzenna elementów wprowadzają chaos i dysharmonię do panorama widokowych;</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne plaż miejskich -> zaburzenie przedpola ekspozycji widokowej opactwa cystersów;▪ zabudowa letniskowa i mieszkaniowa w dolinie Pilicy▪ elementy infrastruktury rekreacyjnej związanej z turystyką kajakarską zlokalizowane wzdłuż Pilicy▪ duża presja turystyczna na rzece Pilica w sezonie wakacyjnym – i związane z nią: hałas, zaśmiecanie, niszczenie stref brzegowych rzeki -> wpływają negatywnie na doświadczanie walorów krajobrazowych;▪ zorganizowane campingi i pola biwakowe oraz nielegalne miejsca biwakowania
--	--

Fot. 1 Pilica – widok z wysokiej skarpy w Szarbsku (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 2 Pilica w rejonie Sulejowa (źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego)

Fot. 3 Przełom Pilica w Szarbsku (źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego)

Fot. 4 Pilica pod Kurnędzem (Fot. Wypych P.).

Fot. 5 Pilica w Trzechmorgach (Fot. Wypych P.).

Fot. 6 Pilica pod Kurnędzem (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 7 Pilica – okolice Białej (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 2 Karta charakterystyki krajobrazu „Delta Pilicy – rozlewiska”.

Nazwa własna krajobrazu	Delta Pilicy - rozlewiska
Nr krajobrazu lokalnego	A02
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> środkowa część Parku, gminy: Sulejów (miasto i obszar wiejski), Mniszków
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> wody powierzchniowe, tereny podmokłe - szuwały, łąki
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje rozlewiska – ujście rzeki Pilicy do zbiornika Sulejowskiego – malownicza forma delty rzecznej; największą wartość przyrodniczo-krajobrazową przedstawiają meandry rzeki, rozlewiska oraz malownicze wysepki z roślinnością nadwodną walory krajobrazowe wzbogacają piaszczyste łąchy, zadrzewienia
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> brak
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> przedpole ekspozycji widokowej; obszar w zasięgu widoku punktów, otwarć i ciągów widokowych
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Fot. 8 Murowaniec – rozlewiska Pilicy (Fot. Wypych P.).

Fot. 9 Rozlewiska Pilicy (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 10 Delta Pilicy – widok od strony Obdzieży (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 3 Karta charakterystyki krajobrazu „Swolszewice – las”.

Nazwa własna krajobrazu	Swolszewice - las
Nr krajobrazu lokalnego	A03
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3b – z przewagą siedlisk lasowych
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północno-wschodnia część Parku, gminy: Wolbórz i Tomaszów Mazowiecki
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> powierzchnie stokowe, dolinna (strefa przy zbiorniku)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – dominują siedliska borowe; piaszczyste plaże w strefie przylegającej do zbiornika Sulejowskiego w okolicach Adamowa funkcjonuje przystań i klub regatowy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> przystań regatowa ujęcie wody w Bronisławowie
Materialne dziedzictwo kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> brak
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> otwarcia widokowe na brzegu zbiornika ciąg widokowy na wzdłuż linii brzegowej zbiornika
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Fot. 11 Bory i lasy mieszane porastają brzegi zbiornika. W tle dymy elektrowni Bełchatów (Fot. Wypych P., 2025).

Tab. 4 Karta charakterystyki krajobrazu „Bronisławów – użytek ekologiczny”.

Nazwa własna krajobrazu	Bronisławów – użytek ekologiczny
Nr krajobrazu lokalnego	A04
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ północna część Parku, gmina Wolbórz
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 – leśne -> 3b – z <i>przewagą siedlisk lasowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dolinna – przekształcona antropogenicznie (nasypy, stawy)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wody powierzchniowe, łąki, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wydzielona jednostka stanowi część użytku ekologicznego Bronisławów ▪ to niewielki półwysep wcinający się w wody zbiornika oraz teren przylegający do Zbiornika. W granicach użytku znajdują się cztery zbiorniki wodne, z których największy (obecnie mocno zarośnięty roślinnością nadwodną) ma ok. 30 ha powierzchni, turzycowisko i podmokłe łąki oraz stary drzewostan sosnowy. ▪ obszar charakteryzuje się znaczną różnorodnością biotopów i mozaikowością siedlisk. Stawy i wydmy są pochodzenia sztucznego, zaś roślinność pochodzi z nasadzeń
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stawy
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ otwarcia widokowe
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak

Fot. 12 Widok na wody zalewu – w tle ujście wody (Fot. Wasilewski M., 2025).

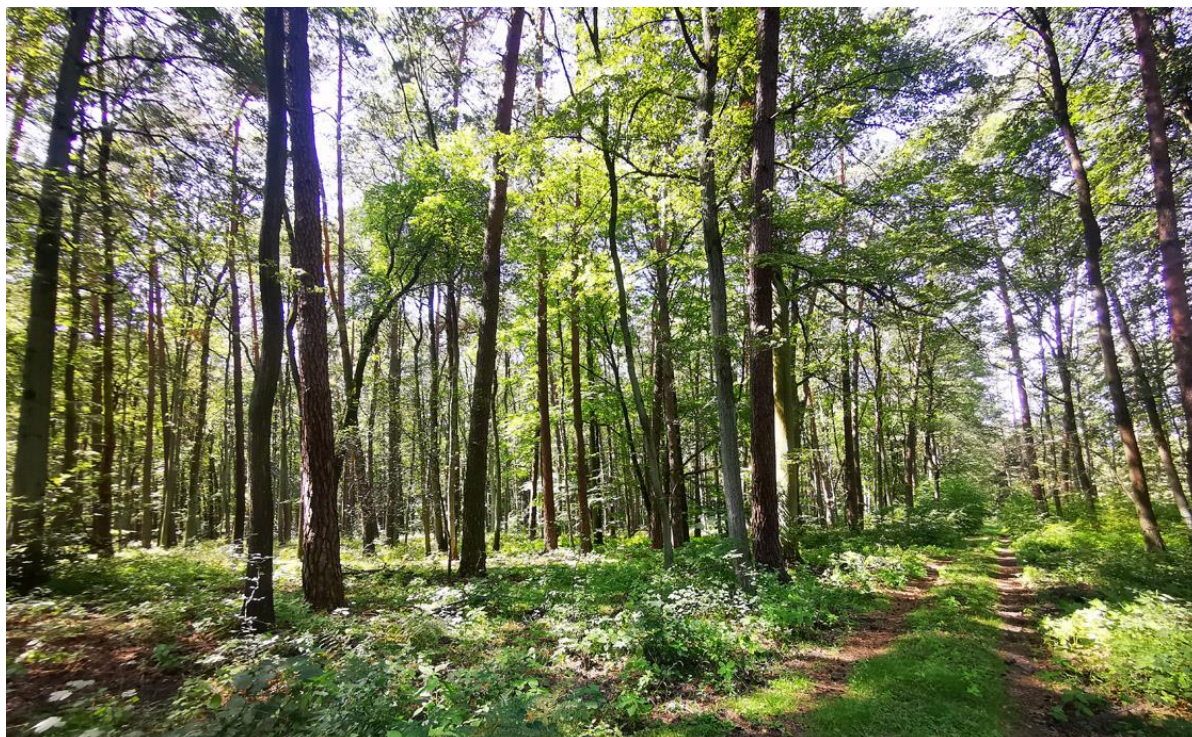
Fot. 13 Zarośnięty staw w Bronisławowie (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 14 Krajobraz wydmowy (antropogenicznego pochodzenia) (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 5 Karta charakterystyki krajobrazu „Las Kolski”.

Nazwa własna krajobrazu	Las Kolski
Nr krajobrazu lokalnego	A05
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3b – z przewagą siedlisk lasowych
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północno-wschodnia część Parku, gminy: miasto Piotrków Trybunalski, gminy Sulejów i Wolbórz (obszary wiejskie)
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> wysoczyzna morenowa zdenudowana dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> w obrębie jednostki występują dobrze wykształcone i naturalne siedliska leśne z cennymi populacjami drzew: lipy drobnolistnej, jodły pospolitej, dębu szypułkowego, olszy czarnej;
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> stare okazy dębów, lipy okazy jodły w rezerwacie przyrody Lubiaszów torfowiska, bagna i polany śródleśne
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> dwa cmentarze (ewangelicki i mogiła rozstrzelanych w 1939 r.) w Lubiaszowie w lesie i w rezerwacie Lubiaszów kapliczka z XIX w., kapliczka przy drodze Koło – Przygłów krzyż i pomnik na miejscu gajówki Korytnica – miejsce pamięci narodowej krzyż w Lubiaszowie - krzyż o ciekawej formie powieszony na ponad 200 letniej sośnie, w tym miejscu stracono powstańców styczniowych w 1864 roku, przy krzyżu znajduje się głaz pamiątkowy zasłużonego leśnika
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> malownicze sylwety starych okazów drzew śródleśne otwarcia widokowe i małe wnętrza krajobrazowe (polany, bagna, torfowiska śródleśne)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Fot. 15 Las w rezerwacie przyrody Meszcze (Fot. Wasilewski M., 2025)

Tab. 6 Karta charakterystyki krajobrazu „Tresta”.

Nazwa własna krajobrazu	Tresta
Nr krajobrazu lokalnego	A06
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ północno-wschodnia część Parku, gminy Tomaszów Mazowiecki
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 – leśne -> 3b – z <i>przewagą siedlisk lasowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stokowa
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajobraz leśny na powierzchniach stokowych na wschodnim brzegu zbiornika wodnego, dominują bory mieszane świeże ▪ nad brzegiem rzeki piaszczyste plaże, częściowo urządzone ▪ obszar charakteryzuje się znaczną różnorodnością biotopów i mozaikowością siedlisk. Stawy i wydmy są pochodzenia sztucznego, zaś roślinność pochodzi z nasadzeń
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stawy
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ miejsce pamięci: pomnik w miejscu kaźni partyzantów w m. Tresta Rządowa, nad Zalewem Sulejowskim; ▪ strefa ochrony i obserwacji archeologicznej
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ punkt widokowy na plaży
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak

Tab. 7 Karta charakterystyki krajobrazu „Błogie – lasy mieszane”.

Nazwa własna krajobrazu	Błogie – lasy mieszane
Nr krajobrazu lokalnego	A07
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ północna część Parku, gminy: Tomaszów Mazowiecki, Mniszków
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 – leśne -> 3b – z <i>przewagą siedlisk lasowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoczyzna morenowa zdenudowana, porozcinana dolinkami, z powierzchniami stokowymi nad brzegiem zalewu
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajobraz leśny: w części północnej naturalne grądy, w części zachodniej fragmenty naturalnych borów sosnowych, w części południowo-wschodniej naturalne bory mieszane i grądy ▪ w granicach jednostki są trzy rezerваты przyrody: Gaik, Twarda i Błogie
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;

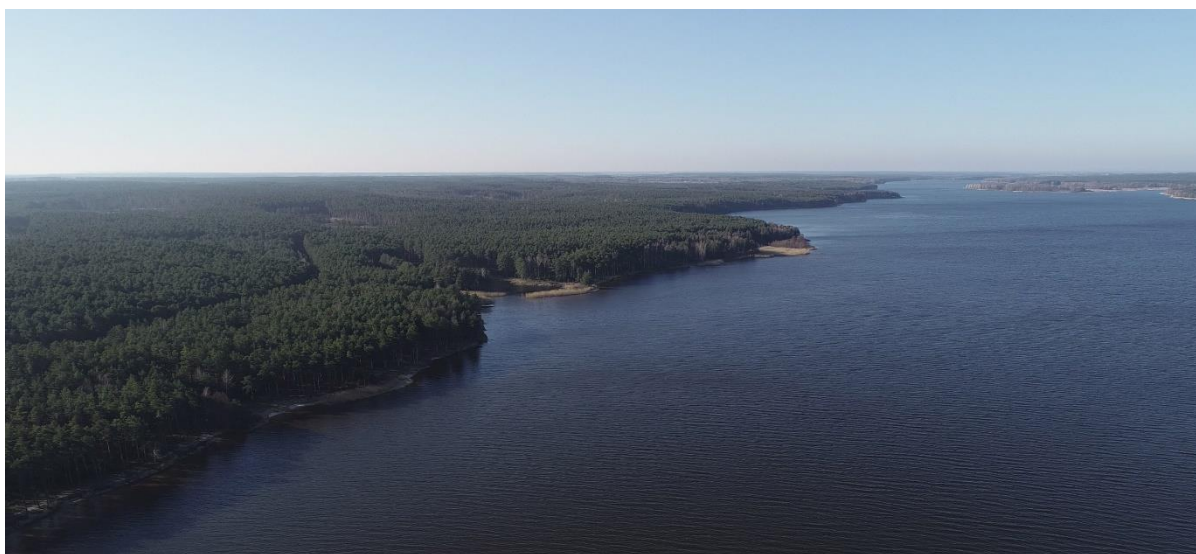
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowiska jodły pospolitej (północny zasięg występowania jodły)
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ otwarcia widokowe
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabudowa letniskowa i mieszkaniowa na terenach otwartych graniczących z lasem, w pobliskich wsiach: Zarzęcin, Tresta i Karolinów ▪ obiekty i elementy zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego (np. ośrodek w Karolinowie) ▪ maszty telekomunikacyjne w Zarzęcinie i Karolinowie (widoczne ze skraju lasu)

Fot. 16 Ośrodek rekreacyjny w Karolinowie (Fot. Wasilewski M., 2025)

Fot. 17 Widok z plaży w Karolinowie (Fot. Wasilewski M., 2025)

Fot. 18 Lasy borowe w rejonie Karolinowa (Fot. Wypych P.).

Tab. 8 Karta charakterystyki krajobrazu „Błogie – lasy borowe”.

Nazwa własna krajobrazu	Błogie – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A08
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północna część Parku, gmina Mniszków
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z <i>przewagą siedlisk borowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna, powierzchnie stokowe doliny (Bługi)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> las
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – lasy borowe na powierzchniach stokowych doliny Bługi
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczy harmonijny;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> nie występują
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> otwarcia widokowe nad brzegiem zalewu
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z Zalewu Sulejowskiego)

Tab. 9 Karta charakterystyki krajobrazu „Dolina Bługi”.

Nazwa własna krajobrazu	Dolina Bługi
Nr krajobrazu lokalnego	A09
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północna część Parku, gmina Mniszków
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z <i>przewagą siedlisk borowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> łąki, lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> wąska dolinka małej rzeczki Bługi, o stosunkowo prostym korycie. Krajobraz tworzą tereny łąkowe i szuwarowe wzdłuż rzeki oraz zbiorowiska leśne na granicach jednostki lasy borowe, fragmentami ols
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> nie występują
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> dolinka rzeczna tworzy wąskie i długie kameralne wnętrza krajobrazowe (widoki możliwe ze szlaku pieszo-rowerowego) lokalny ciąg widokowy wzdłuż szlaku
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Tab. 10 Karta charakterystyki krajobrazu „Sieczka – lasy borowe”.

Nazwa własna krajobrazu	Sieczka – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A10
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gmina Mniszków
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z <i>przewagą siedlisk borowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna (od strony zalewu) wysoczyzna morenowa i powierzchnie stokowe we wschodniej i północnej części jednostki
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny: lasy borowe świeże z domieszką dębu, buka, brzozy; występowanie zbiorowisk z udziałem jesionu i lipy bagna śródleśne chronione w formie użytków ekologicznych
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> bagna śródleśne
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 1 stanowisko archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> punkty widokowe nad brzegiem zalewu kameralne śródleśne wnętrza krajobrazowe (bagna, polany leśne) element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z Zalewu Sulejowskiego)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> tereny zabudowane i duża presja urbanistyczna (zabudowa mieszkaniowa) na terenach położonych na południe od lasu (Podklasztorze, Owczary) zakład produkcyjny w Owczarach, na skraju lasu (produkcja ceramiki)

Fot. 19 Strefa brzegowa lasu nad zalewem – widok w kierunku północnym (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 20 Strefa brzegowa lasu nad zalewem – widok w kierunku południowym (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 21 Charakterystyczne przewężenie na zbiorniku. Po prawej stronie las Sieczka (Fot. Wypych P.).

Tab. 11 Karta charakterystyki krajobrazu „Murowaniec – lasy borowe”.

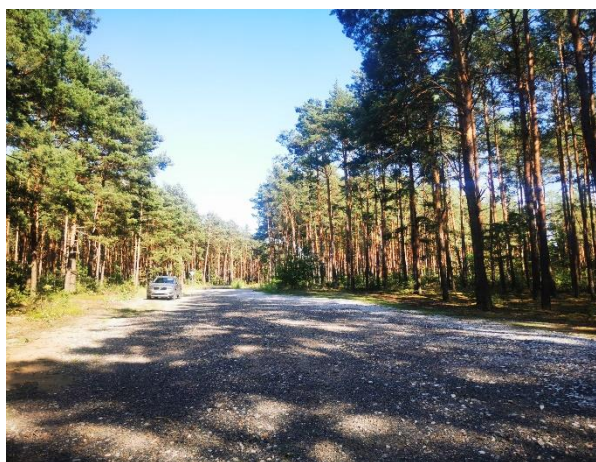
Nazwa własna krajobrazu	Murowaniec – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A11
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gmina Sulejów
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny: lasy borowe świeże; torfowiska śródleśne wschodnia część jednostki znajduje się w granicach użytku ekologicznego Na Murowańcu obejmującego teren bagienno-torfowy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> torfowiska śródleśne
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 1 stanowisko archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z Zalewu Sulejowskiego)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> tereny zabudowane i duża presja urbanistyczna (zabudowa mieszkaniowa) w bliskim sąsiedztwie lasu - w rejonie Przygłowa i Barkowic

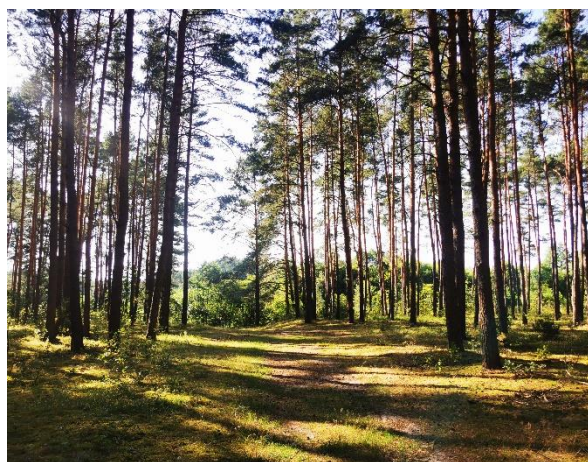
Fot. 22 Lasy borowe nad rozlewiskami, w rejonie ujścia Luciąży do Pilicy (Fot. Wypych P.).

Tab. 12 Karta charakterystyki krajobrazu „Taraska – lasy borowe”.

Nazwa własna krajobrazu	Taraska – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A12
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gminy: Sulejów i Aleksandrów
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych 3 – leśne -> 3b – z przewagą siedlisk lasowych
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny: lasy borowe świeże w dolinie Pilicy fragment jednostki objęty jest ochroną rezerwatową (rezerwat przyrody Jaksonek) chroniony dla walorów florystycznych, ale także obejmujący płat dąbrowy świetlistej
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne (miejscami dysharmonijny – gospodarka leśna -> zrzęby)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> brak
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy otwarcia widokowe na skraju lasu na enklawę śródleśną Taraska (na wschodzie) oraz na dolinę Pilicy (na zachodzie)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> duża presja turystyczna (w tym campingi) na tereny leśne (szczególnie w rejonie zbiornika Wapienniki)

Fot. 23 Wjazd gospodarczy do lasu (Fot. Wasilewski M., 2025)

Fot. 24 Bory sosnowe w Tarasce (Fot. Wasilewski M., 2025)

Tab. 13 Karta charakterystyki krajobrazu „Uroczysko Jaksonek”.

Nazwa własna krajobrazu	Uroczysko Jaksonek
Nr krajobrazu lokalnego	A13
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gminy: Aleksandrów i Sulejów
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3b – z przewagą siedlisk lasowych
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> równinna – wysoczyzna morenowa zdenuudowana powierzchnie stokowe i rzeźba dolinna na południu jednostki nad rzeką Czarna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny: występują tu cenne zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym takie jak dąbrowa naturalna, bory sosnowe, bory mieszane. W obrębie kompleksów leśnych wyróżnić można cenne populacje drzew: dębów szypułkowych i bezszypułkowych, sosny w obrębie jednostki znajduje się florystyczny rezerwat przyrody Jaksonek liczne pomniki przyrody – dęby pomnik przyrody nieożywionej – gład narzutowy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodniczo-kulturowe harmonijne (miejscami dysharmonijny – gospodarka leśna ->zręby)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> park podworski w Pile- XIX w. (w ewidencji zabytków) – dziś układ zieleni komponowanej nieczytelny, dwór przekształcony strefa ochrony i obserwacji archeologicznej krzyż z tablicami hist. na miejscu zniszczonej gajówki Taraska – miejsce pamięci narodowej
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ciąg widokowy kameralne wnętrza krajobrazowe na polanach śródleśnych otwarcia widokowe na skraju lasu na enklawę śródleśną Taraska (na wschodzie) oraz na dolinę Pilicy (na zachodzie)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> presja turystyczna na tereny leśne i związana z nią (czasowa) degradacja walorów krajobrazowych (zaśmiecanie)

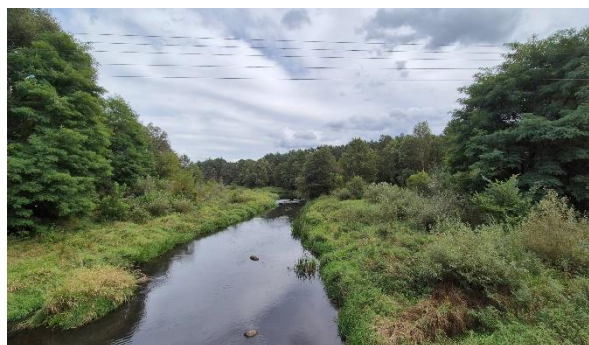
Fot. 25 Lasy mieszane w okolicach Dąbrowy nad Czarną (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 14 Karta charakterystyki krajobrazu „Dolina Czarnej Malenieckiej”.

Nazwa własna krajobrazu	Dolina Czarnej Malenieckiej
Nr krajobrazu lokalnego	A14
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gmina Aleksandrów
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 1 – wód powierzchniowych -> 1b – <i>systemy wód płynących</i> 2 – bagienno-łąkowe - głównie bezleśne -> 2a – <i>z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk</i> 3 – leśne -> 3a – <i>z przewagą siedlisk borowych</i> 3 – leśne -> 3c – <i>z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych</i> 6 – wiejskie -> 6c - <i>z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> las, łąki, pola uprawne, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny - dolinny rzeki Czarnej Malenieckiej, o malowniczym, silnie meandrującym korycie różnorodne zbiorowiska roślinności wodnej, bagiennej, łąkowej, leśnej i murawowej. Obszarom zabudowanym towarzyszą zbiorowiska synantropijne
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne (dolina rzeki, lasy) krajobrazy kulturowe harmonijne i dysharmonijne (tereny upraw rolnych, tereny zabudowy)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> bagna śródlęsne
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> zespół dworsko-parkowy w Dębowej Górze z XVIII w., wraz z dworem myśliwskim stodoła w zespole dworsko-parkowym w Dębowej Górze młyn wodny zbożowy na rz.Czarnej, drewniany, 1905 r., pozostałości parku dworskiego z XIX w., w Pile
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> punkty widokowe i otwarcia widokowe wraz z przedpolami ekspozycji widokowej ciąg widokowy (na rzece) wnętrze krajobrazowe (dolina Czarnej Malenieckiej) akcent przyrodniczy panoram widokowych (rzeka, malownicze wyspy na rzece)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> współczesne formy i stylistyka zabudowy mieszkaniowej, elementy zagospodarowania terenu (np. ogrodzenia, roślinność ozdobna przy punktach widokowych), obiekty infrastruktury technicznej (np. linie energetyczne nad rzeką)

Fot. 26 Rzeka Czarna Maleniecka (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 27 Dolina Czarnej Malenieckiej – widok z mostu (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 28 Rzeka Czarna Maleniecka w Dąbrowce nad Czarną (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 15 Karta charakterystyki krajobrazu „Biała Góra – lasy borowe”.

Nazwa własna krajobrazu	Biała Góra – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A15
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gmina Aleksandrów
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z <i>przewagą siedlisk borowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> las, pola uprawne
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – siedliska boru świeżego różnorodne zbiorowiska roślinności wodnej, bagiennej, łąkowej, leśnej i murawowej. Obszarom zabudowanym towarzyszą zbiorowiska synantropijne
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 5 stanowisk archeologicznych
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> wnętrze krajobrazowe na polanach śródleśnych element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> duża presja inwestycyjna związana z zabudową lotniskową, szczególnie w rejonie sąsiadującego z jednostką Ostrowa. Zabudowa lotniskowa wkracza coraz bardziej w głąb lasu

Tab. 16 Karta charakterystyki krajobrazu „Las Kanadyjski”.

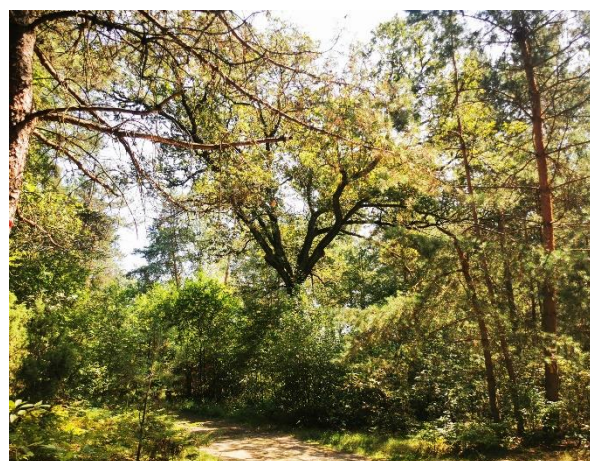
Nazwa własna krajobrazu	Las Kanadyjski
Nr krajobrazu lokalnego	A16
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowa część Parku, gmina Aleksandrów
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z <i>przewagą siedlisk borowych</i> 1 – wód powierzchniowych -> 1b – <i>systemy wód płynących</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna (południowa część jednostki) falista: poboczne dolinki i niecki denudacyjne
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – siedliska lasów borowych świeżych
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> bagna śródleśne
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 3 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Tab. 17 Karta charakterystyki krajobrazu „Winduga – lasy borowe”.

Nazwa własna krajobrazu	Winduga – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A17
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowo-zachodnia część Parku, gminy: Sulejów, Ręčno
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych 6 – wiejskie -> 6b - z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – zbiorowiska leśne borów świeżych
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne (dolina rzeki, lasy) krajobrazy kulturowe harmonijne i dysharmonijne (tereny upraw rolnych, tereny zabudowy)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> bagna śródleśne
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> park leśny z XX w. w Windudze – brak zachowanego układu przestrzennego, budynki dworów myśliwskich nie zachowały się; park utworzony na terenie dawnej osady leśnej, obecnie przekształcony w camping układ przestrzenny: przysiółek – do XIII w. – w Windudze strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 3 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> ośrodki i obiekty infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej

Fot. 29 Winduga – przysiółek na terenie leśnym (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 30 Winduga – okazały dąb na skraju lasu (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 18 Karta charakterystyki krajobrazu „Bory nad Pilicą”.

Nazwa własna krajobrazu	Bory nad Pilicą
Nr krajobrazu lokalnego	A18
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowo-wschodnia część Parku, gmina Ręczno, północny fragment jednostki gmina Sulejów
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> las
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – siedliska zbiorowisk leśnych borów świeżych najcenniejsze drzewostany objęte zostały ochroną rezerwatową – rezerwat przyrody Bory nad Pilicą (sosny w wieku ok. 120-140 lat)
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> sosny o dużych obwodach pni (ponad 200cm) malownicze sylwety powyginanych, rachitycznych sosen
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> stanowisko archeologiczne w rejestrze zabytków (cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu)
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> punkty widokowe i otwarcia widokowe wraz z przedpolami ekspozycji widokowej malownicze sylwety sosen
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy

Tab. 19 Karta charakterystyki krajobrazu „Przewóz”.

Nazwa własna krajobrazu	Przewóz
Nr krajobrazu lokalnego	A19
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowo-wschodnia część Parku, gmina Ręczno
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> poła uprawne, łąki, zadrzewienia, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy związany z osadnictwem i rolniczym użytkowaniem terenów doliny Pilicy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> stanowiska archeologiczne w ewidencji zabytków
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> z drogi w południowej części jednostki ciekawe otwarcia widokowe na dolinę Pilicy ze starorzeczami
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> współczesne formy i stylistyka zabudowy mieszkaniowej, elementy zagospodarowania terenu (np. ogrodzenia, „współczesna” roślinność ozdobna)

Fot. 31 Przewóz – nowa droga asfaltowa (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 32 Otwarcie widokowe na dolinę Pilicy (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 20 Karta charakterystyki krajobrazu „Stanisławów – lasy borowe”.

Nazwa własna krajobrazu	Stanisławów – lasy borowe
Nr krajobrazu lokalnego	A20
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowo-wschodnia część Parku, gmina Aleksandrów
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy (zachodnia część jednostki) powierzchnie stokowe (wschodnia część jednostki)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> las, łąki, pola uprawne, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – siedliska zbiorowisk borów świeżych na zachodzie zabudowa w Zigmuntowie, na północnym wschodnie wkracza zabudowa wsi Szarbsko
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne (dolina rzeki, lasy) krajobrazy kulturowe dysharmonijne (tereny zabudowy)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> wysoka skarpa nad Pilicą
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> miejsce pamięci w m. Zigmuntów: obelisk ku czci ofiar terroru na skraju lasu, od północnej strony wsi kapliczka słupowa, murowana stoi na miejscu cmentarzyka cholerycznego z XIX w. - ciekawy przykład sztuki sepulkralnej oraz obrzędowości ludowej strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, kilkanaście stanowisk archeologicznych
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> malowniczy punkt widokowy na krawędzi wysokiej skarpy dolinnej – widok na zakole Pilicy dominanta przyrodnicza – wysoka stroma skarpa doliny rzecznej element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> nowa zabudowa na terenach leśnych w granicach Parku – inwestycje prywatne i deweloperskie w Szarbsku współczesne formy i stylistyka zabudowy mieszkaniowej, elementy zagospodarowania terenu (np. ogrodzenia, roślinność ozdobna przy punktach widokowych), obiekty infrastruktury technicznej

Fot. 33 Malowniczy przełom Pilicy (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 34 Współczesna zabudowa „inwestycyjna” - Szarbsko (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 21 Karta charakterystyki krajobrazu „Czarny Las – las borowy”.

Nazwa własna krajobrazu	Czarny Las – las borowy
Nr krajobrazu lokalnego	A21
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowa część Parku, gmina Aleksandrów
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3a – z <i>przewagą siedlisk borowych</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<p>powierzchnie stokowe doliny</p> <ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy (zachodnia część jednostki)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz leśny – zbiorowiska naturalnych borów sosnowych
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> kilka stanowisk archeologicznych
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> element biernej ekspozycji widokowej – tło widoków z doliny Pilicy
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Tab. 22 Karta charakterystyki krajobrazu „Dolina Łuciąży”.

Nazwa własna krajobrazu	Dolina Łuciąży
Nr krajobrazu lokalnego	A22
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audyty	<ul style="list-style-type: none"> 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących 3 – leśne -> 3a – z przewagą siedlisk borowych
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> środkowa część Parku, gmina Sulejów (miasto i obszar wiejski)
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> łąki, tereny bagienne, lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje dolinę rzeki Łuciąży oraz ujście rzeki do Zbiornika Sulejowskiego. Ujście rzeki chronione jest jako użytek ekologiczny „Na Murowańcu”; mozaika roślinności łąkowej, szuwarowej, bagiennej, wodnej oraz leśnej (na północ od rzeki); koryto rzeki tworzy liczne malownicze meandry dno dolinne w kierunku północnym łagodnie się podnosi, od południa jest ograniczone wysoką skarpą
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne;
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> starorzecza
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, kilka stanowisk archeologicznych
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> punkty i otwarcia widokowe wraz z przedpolami ekspozycji widokowej; wnętrze krajobrazowe akcenty przyrodnicze (starorzecza)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> brak

Fot. 35 Mostek na Luciąży (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 36 Zbiorowisko szuwarów (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 37 Dolina Luciąży – zbiorowiska roślin nadwodnych (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 23 Karta charakterystyki krajobrazu „Ostrów”.

Nazwa własna krajobrazu	Ostrów
Nr krajobrazu lokalnego	A23
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gmina Aleksandrów
Typ i <i>podtyp krajobrazu</i> wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 1 – wód powierzchniowych -> <i>1b – systemy wód płynących</i>
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz doliny rzecznej z zabudową letniskową i mieszkaniową w krajobrazie Ostrowa następuje dynamiczne przekształcanie terenów leśnych i rolnych pod nową zabudowę
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> kilka stanowisk archeologicznych
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> brak szczególnych walorów widokowych
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa letniskowa zabudowa mieszkaniowa elementy zagospodarowania terenu (działek budowlanych i rekreacyjnych) infrastruktura drogowa i techniczna

B – KRAJOBRAZY PRZYRODNICZO-KULTUROWE

Tab. 24 Karta charakterystyki krajobrazu „Smardzewice – plaża”.

Nazwa własna krajobrazu	Smardzewice - plaża
Nr krajobrazu lokalnego	B01
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 3 – leśne -> 3b – z przewagą siedlisk lasowych 8 – podmiejskie i osadnicze -> 8d zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północna część Parku, gmina Tomaszów Mazowiecki
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> krawędź wysoczyzny – przekształcona antropogenicznie
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> zadrzewienia, plaża miejska
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> strefę brzegową Zalewu Sulejowskiego urządzonej na potrzeby wypoczynku, rekreacji i turystyki obszar silnie przekształcony antropogenicznie: plaża miejska, place zabaw, baseny, mała architektura, nasadzenia roślinności ozdobnej, trawniki, usługi gastronomiczne, handlowe, turystyczne i inne istniejące zadrzewienia to pozostałości lasów borowych
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowy dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> brak
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> punkty widokowe z brzegu zbiornika oraz z moło
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa usługowa elementy zagospodarowania turystycznego, rekreacyjnego, itp. maszty radiotelefoniczne roślinność ozdobna

Fot. 38 Molo w Smardzewicach (Fot. Wypych P.).

Tab. 25 Karta charakterystyki krajobrazu „Golesze”.

Nazwa własna krajobrazu	Golesze
Nr krajobrazu lokalnego	B02
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audyty	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c –przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północna część Parku, gmina Wolbórz
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> równinna – wysoczyzna morenowa
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> pola uprawne, łąki, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> teren upraw rolniczych oraz zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i letniskowej mała wartość przyrodnicza, przeważają zbiorowiska synantropijne
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowe harmonijne (tereny upraw rolnych) i dysharmonijne (tereny zabudowy mieszkaniowej)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> mogiła wojenna leśniczego z 1939 r. (w ewidencji zabytków)
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> brak szczególnych walorów widokowych
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> związane z architekturą, formą i stylem nowej zabudowy oraz z dysharmonijnymi elementami zagospodarowania terenu (ogrodzenia, roślinność ozdobna) obiekty infrastruktury technicznej

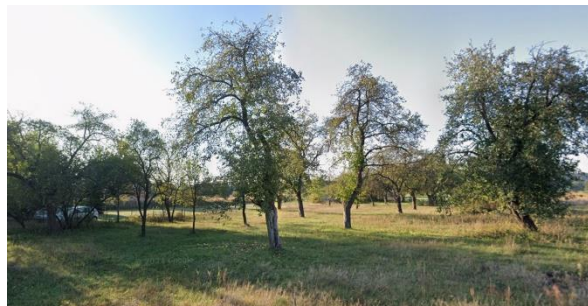
Tab. 26

Tab. 27 Karta charakterystyki krajobrazu „Koło”.

Nazwa własna krajobrazu	Koło
Nr krajobrazu lokalnego	B03
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c – z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północno-zachodnia część Parku, gmina Sulejów i Wolbórz
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna (w części wschodniej i centralnej) równinna – wysoczyzna morenowa (w części zachodniej)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> pola uprawne, zabudowa, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje teren wiejski w enklawie leśnej. Zabudowa zagrodowa jest zwarta, skoncentrowana wzdłuż głównych dróg we wsi, otoczona polami uprawnymi i łąkami pierwotny układ zachowała większość zabudowy siedliskowej, a najstarsze budynki pochodzą z początku XX w. krajobraz wiejski przecina dolina niewielkiej rzeczki mającej ujście w Zbiorniku Sulejowskim dno dolinne w kierunku północnym łagodnie się podnosi, od południa jest ograniczone wysoką skarpą
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny (współczesna obca stylistycznie zabudowa i elementy zagospodarowania terenu)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> sady owocowe tradycyjna zabudowa zagrodowa zadrzewienia przydrożne i śródpolne, zadrzewienia wzdłuż cieków
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> murowany budynek dawnej szkoły z pocz. XX w. murowana kapliczka z XIX w. 2 domy drewniane (zabudowa zagrodowa), nr 92 i 53 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ciągi widokowe wzdłuż głównych dróg z otwarciami widokowymi na otwarte tereny rolne; wnętrze krajobrazowe (enklawa leśna) akcenty przyrodnicze (cieki, zadrzewienia śródpolne) akcenty kulturowe (obiekty zabytkowe)
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> przykłady współczesnej zabudowy wprowadzającej dysharmonię w tradycyjnym krajobrazie wiejskim elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki

Fot. 39 Otwarcia widokowe wzdłuż dróg – wieś Koło (źródło: Google Street View).

Fot. 40 Stare sady przydomowe – wieś Koło (źródło: Google Street View).

Tab. 28 Karta charakterystyki krajobrazu „Julianów”.

Nazwa własna krajobrazu	Julianów
Nr krajobrazu lokalnego	B04
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6b – z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północno-wschodnia część Parku, gminy Mniszków i Tomaszów Mazowiecki
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> równinna – wysoczyzna morenowa, powierzchnie stokowe na północy i południu jednostki
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> poła uprawne, zadrzewienia, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> tereny istniejących użytków rolnych, zabudowy mieszkaniowej i letniskowej.
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> 3 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> brak szczególnych walorów widokowych
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> przykłady współczesnej zabudowy wprowadzającej dysharmonię w tradycyjnym krajobrazie wiejskim elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki

Tab. 29 Karta charakterystyki krajobrazu „Barkowice Mokre”.

Nazwa własna krajobrazu	Barkowice Mokre
Nr krajobrazu lokalnego	B05
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c –przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północno-zachodnia część Parku, gmina Sulejów
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> równinna i falista – wysoczyzna morenowa (w części zachodniej) powierzchnie stokowe porożcinane parowami i jarami – w strefie przy Zbiorniku Sulejowskim (wschodnia część jednostki), wysoka skarpa nad brzegiem Zbiornika
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> pola uprawne, zabudowa, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz wiejski z zabudową zagrodową, mieszkaniową oraz letniskową dominują wstęgowe rozłogi pól uprawnych zabudowa w układzie zwartym w Barkowicach Mokrych, w pobliżu zalewu w dużym zagęszczeniu zabudowa letniskowa i mieszkaniowa na małych działkach w rejonie Nowej Wsi dominuje zabudowa zagrodowa w otoczeniu pól uprawnych dobrze zachowane i wyraźne formy współczesnej rzeźby terenu krajobraz wiejski przecina dolina niewielkiej rzeczki mającej ujście w Zbiorniku Sulejowskim dno dolinne w kierunku północnym łagodnie się podnosi, od południa jest ograniczone wysoką skarpą w północnej części jednostki, nad Zalewem, przystań dla jachtów
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny (współczesna obca stylistycznie zabudowa i elementy zagospodarowania terenu)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> „Góra Kazimierskiego” i parów porośnięty grądem „Skarpa Barkowicka” - stanowisko dokumentacyjne „Barkowicki Parów” – stanowisko dokumentacyjne – suchy parów porośnięty lasem grądowym okazy drzew o dużych obwodach – m.in. dęby, lipy, wiązy, sosna
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> układ przestrzenny – ulicówka z 1231 r. w Barkowicach Mokrych - w ewidencji konserwatorskiej relikty po II wojnie światowej (schrony Ringstand) historyczna zabudowa drewniana nieobjęta ochroną konserwatorską (Barkowice Mokre, w pobliżu tzw. Góry Kazimierskiego) kapliczka słupowa z 1937 r., miejsce pamięci narodowej

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kapliczka postumentowa na miejscu cmentarza cholerycznego ▪ stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczne punkty i otwarcia widokowe wraz z przedpolami ekspozycji widokowej; ▪ akcenty przyrodnicze: drzewa – solitery, formy geomorfologiczne – parów, jary, wysoka skarpa ▪ akcent kulturowy: przystań w Barkowicach Mokrych
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ współczesna zabudowa w miejscach eksponowanych widokowo, w strefie przybrzeżnej Zbiornika, przesłaniająca panoramę Zalewu Sulejowskiego i degradująca walory krajobrazowe ▪ elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki ▪ duża koncentracja zabudowy letniskowej i mieszkaniowej (istniejącej i projektowanej) w strefie przybrzeżnej Zbiornika. Silna presja rekreacyjna na pobliskie tereny leśne ▪ linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia

Fot. 41 Falisty krajobraz rozłogów pól (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 42 Lokalizacja nowej zabudowy zaburza panoramy widokowe (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 43 Aleja przydrożna w Nowej Wsi (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 44 Wąwóz Barkowice (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 45 Dawna zabudowa drewniana na terenie gospodarstwa rolnego w Barkowicach Mokrych (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 46 Wąwóz u podnóża Góry Kazimierskiego (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 47 Stroma skarpa nad brzegiem Zbiornika (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 48 Widok na Zalew z wysokiej skarpy (Góra Kazimierskiego) (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 49 Przystań w Barkowicach Mokrych (Fot. Wypych P.).

Fot. 50 Nowa zabudowa bezpośrednio nad krawędzią doliny (Fot. Wypych P.).

Tab. 30 Karta charakterystyki krajobrazu „Sulejów – opactwo cystersów”.

Nazwa własna krajobrazu	Sulejów – opactwo cystersów
Nr krajobrazu lokalnego	B06
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 8 – podmiejski i osadniczy -> 8d - zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> centralna część Parku, gmina Sulejów
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> powierzchnie stokowe – krawędź doliny Pilicy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> tereny roślinności, zabudowa, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> zespół klasztorny cystersów w Sulejowie-Podklasztorzu położony malowniczo na krawędzi doliny rzeki Pilicy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny (współczesna obca stylistycznie zabudowa i elementy zagospodarowania terenu)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> lokalizacja zespołu klasztornego na wysokiej krawędzi doliny rzeki
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> zespół klasztorny cystersów w Sulejowie-Podklasztorzu, w skład którego wchodzi: kościół św. Tomasza Kantauryjskiego (XIII-wieczna trójnawowa bazylika z transeptem, z romańskim portalem i rozetą), wschodnie skrzydło klasztorne z kapitułarnią i gotyckimi krużgankami, relikwiarz opata i budynek mieszkalny (obecnie plebania), zabudowania gospodarcze (młyn koński, dawna gorzelnia) oraz teren klasztoru z pozostałościami ogrodu i cmentarzem przykościelnym, zamknięty obwodem warownym z czterema wieżami obronnymi, dwiema bramnymi oraz arsenałem stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> zespół klasztorny stanowi wyraźną dominantę kulturową (architektoniczną) w otaczającej przestrzeni. Wertykalne elementy zespołu klasztornego oo. cystersów w Sulejowie: wieża bramna-dzwonnica (tzw. Krakowska), kościół klasztorny pw. św. Tomasza Kantauryjskiego, Baszta Mauretańska i Baszta Opacka stanowią wyraźne akcenty widokowe wielu panoram punkty widokowe w obrębie zabytku i widoki na dolinę Pilicy
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> elementy zagospodarowania terenu otoczenia (parkingi, obiekty infrastruktury technicznej) istniejąca zabudowa mieszkaniowa w otoczeniu zabytku

Fot. 51 Zespół klasztorny cystersów w Sulejowie-Podklasztorzu (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 31 Karta charakterystyki krajobrazu „Dolina Radońki”.

Nazwa własna krajobrazu	Dolina Radońki
Nr krajobrazu lokalnego	B07
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6b – z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> środkowa część Parku, gminy Sulejów-miasto i Mniszków
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna, w północnej części jednostki równinna wysoczyzna morenowa stokowa
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> łąki, tereny bagienne, lasy
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje dolinę rzeki Radońki z korytem o naturalnym charakterze, silnie meandrujące oraz zachowanymi fragmentami zbiorowisk łągowych i szczególnej postaci grądu na stokach doliny z udziałem gatunków ciepłolubnych Radońka jest obecnie ciekim okresowym, w okresach letnich wysycha i nie prowadzi wód powierzchniowych szczególnie cenne są również porastające zbocza doliny fitocenozy muraw kserotermicznych – obecnie część z nich niestety zarasta w wyniku procesów sukcesji jednostka obejmuje również użytki rolne wsi Owczary na zachodzie jednostki w strefie nad Pilicą jest zabudowa mieszkaniowa
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy przyrodnicze harmonijne (dolina Radońki); krajobraz kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny (Owczary)
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 2 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ciągi widokowe w dolinie rzeki (z dominantą – kościołem św. Floriana w Sulejowie) wraz z przedpolami ekspozycji przedpole ekspozycji – panorama Sulejowa
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki elementy infrastruktury technicznej – słupy i linie energetyczne w dolinie Radońki dysharmonijna architektura nowych i remontowanych budynków mieszkalnych i gospodarczych

Fot. 52 Dolina Radońki (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 53 Sukcesja głogów na murawie kserotermicznej (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 54 W okresach letnich Radońka wysycha (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 55 Słupy i linie energetyczne wprowadzają dysharmonię (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 32 Karta charakterystyki krajobrazu „Taraska”.

Nazwa własna krajobrazu	Taraska
Nr krajobrazu lokalnego	B08
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6b – z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> środkowa część Parku, gmina Aleksandrów
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> równinna – wysoczyzna morenowa. Teren, w zachodniej części jednostki, opada lekko ku dolinie Pilicy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> poła uprawne, zabudowa, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje wieś Taraska wypełniając enklawę leśną o czytelnych granicach przestrzennych. Krajobraz tworzą tereny gruntów rolnych z zabudową zagrodową, mieszkaniową i letniskową zabudowa tworzy zwarte układy skupione wzdłuż główny dróg wsi, rozłogi pól tworzą długie malownicze wstęgi
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowe harmonijne, lokalnie dysharmonijne
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> brak
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> ciągi widokowe wzdłuż głównych dróg (otwarcia widokowe na krajobraz pól uprawnych z lasami uroczyska Jaksonek stanowiącym tło panoram) wnętrze krajobrazowe
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki dysharmonijna architektura nowych i remontowanych budynków mieszkalnych i gospodarczych

Tab. 33 Karta charakterystyki krajobrazu „Trzy Morgi”.

Nazwa własna krajobrazu	Trzy Morgi
Nr krajobrazu lokalnego	B09
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c –przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowa część Parku, gmina Ręczno
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> stokowa
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> pola uprawne, zabudowa, zadrzewienia
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje teren gruntów rolnych z zabudową zagrodową, a także mieszkaniową i letniskową. W południowej części jednostki jest fragment lasu
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowy dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> wąwóz prowadzący do Pilicy
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> 2 stanowiska archeologiczne w m. Stobnica – Trzymorgi: cmentarzysko – III epoka brązu, osada, wiek różny (rejestr zabytków) strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 3 stanowiska archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> punkt widokowy na Pilicę i Małpi Most
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki dysharmonijna architektura nowych i remontowanych budynków mieszkalnych, gospodarczych i letniskowych

Fot. 56 Widok na Pilicę z krawędzi doliny (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 57 Trzy Morgi – pola uprawne. Widok w kierunku Stobnicy. (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 34 Karta charakterystyki krajobrazu „Placówka”.

Nazwa własna krajobrazu	Placówka
Nr krajobrazu lokalnego	B10
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c –przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowo-zachodnia część Parku, gmina Ręczno
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinna – taras nadzalewowy stokowa (północna część jednostki)
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> pola uprawne, łąki, zadrzewienia, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje niewielkie kompleksy leśne, grunty rolne i zabudowę wsi Placówka oraz Paskrzyn przez obszar przepływa niewielki ciek – lewobrzeżny dopływ Pilicy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> strefa ochrony i obserwacji archeologicznej, 12 stanowisk archeologicznych
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> otwarcia widokowe wraz z przedpolami ekspozycji
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki dysharmonijna architektura nowych i remontowanych budynków mieszkalnych, gospodarczych i letniskowych wyrobisko kruszyw przy granicy jednostki

Fot. 58 Placówka – krajobraz rolniczy (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 59 Panorama wsi Paskrzyn od strony Placówki (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 60 Piętrowane bale siana przesłaniają widoki oraz działają destrukcyjnie na gleby (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 61 Wzrostisko górnicze w rejonie Paskrzyna, na granicy Parku (Fot. Wasilewski M., 2025).

Tab. 35 Karta charakterystyki krajobrazu „Łęg Ręczyński”.

Nazwa własna krajobrazu	Łęg Ręczyński
Nr krajobrazu lokalnego	B11
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c –przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> południowa część Parku, gmina Ręczno
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolina – taras nadzalewowy
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> pola uprawne, łąki, zadrzewienia, zabudowa
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> jednostka obejmuje grunty rolne oraz zabudowę wsi Łęg Ręczyński (jedynie fragment znajduje się w granicach Parku) – zabudowę zagrodową, mieszkaniową i letniskową
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowy dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> 1 stanowisko archeologiczne
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> brak szczególnych walorów widokowych
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> elementy zagospodarowania terenu (ogrodzenia, ogrody) odbiegające formą i stylem od tradycyjnej stylistyki dysharmonijna architektura nowych i remontowanych budynków mieszkalnych, gospodarczych i letniskowych

C – KRAJOBRAZY KULTUROWE

Tab. 36 Karta charakterystyki krajobrazu „Zbiornik Sulejowski”.

Nazwa własna krajobrazu	Zbiornik Sulejowski
Nr krajobrazu lokalnego	C01
Typ i podtyp krajobrazu wg klasyfikacji Audytu	<ul style="list-style-type: none"> 6 – wiejski -> 6c –przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola 1 – wód powierzchniowych -> 1b – systemy wód płynących
Położenie	<ul style="list-style-type: none"> północna część Parku, gminy: Tomaszów Mazowiecki, Wolbórz, Sulejów i Mniszków
Dominujące formy rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> dolinny antropogenicznie ukształtowany zbiornik wodny
Dominujące formy pokrycia terenu	<ul style="list-style-type: none"> wody powierzchniowe
Ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz tworzy sztucznie utworzony (w latach 1969-1974) zbiornik Sulejowski, który zasilany jest przez dwie rzeki: Pilica i Łuciąża do wybitnych walorów krajobrazowych należą wysokie krawędzie doliny m.in. w Barkowicach i Sulejowie na północy Zbiornik kończy się zaporą wodną w Smardzewicach – jest to obiekt dominujący w krajobrazie przez obszar przepływa niewielki ciek – lewobrzeżny dopływ Pilicy
Stopień antropogenicznego przekształcenia krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> krajobrazy kulturowy harmonijny, lokalnie dysharmonijny
Cechy wyróżniające/ wyróżniki	<ul style="list-style-type: none"> brak
Obiekty zabytkowe/ archeologia	<ul style="list-style-type: none"> kilka stanowisk archeologicznych część jest zlokalizowanych na brzegach zbiornika, inne (ich pozostałości) znajdującą się pod jego powierzchnią (osady, cmentarzyska, ślady osadnictwa)
Walory widokowe	<ul style="list-style-type: none"> liczne punkty i otwarcia widokowe, m.in. na zaporze wodnej i brzegu zbiornika ciągi widokowe – na zaporze oraz na wodach Zbiornika wnętrze krajobrazowe – wody Zalewu przedpole ekspozycji widokowej wielu punktów, otwarć i ciągów widokowych położonych na obszarach sąsiadujących z Zalewem dominanta krajobrazowa/ akcent krajobrazowy wielu panoram ciekawym akcentem kulturowym (w obrębie jednostki) jest przystań w Smardzewicach
Elementy dysharmonijne	<ul style="list-style-type: none"> zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne brzegów zbiornika wprowadzające chaos i dysharmonię w ekspozycji widokowej

	<ul style="list-style-type: none">▪ lokalizacja w otoczeniu Zbiornika dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (maszty telefonii komórkowej w rejonie miejscowości Smardzewice, Karolinów, Bronisławów)
--	---

Fot. 62 Zalew w rejonie wsi Swolszewice Małe (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 63 Zapora wodna w Smardzewicach (Fot. Wasilewski M., 2025).

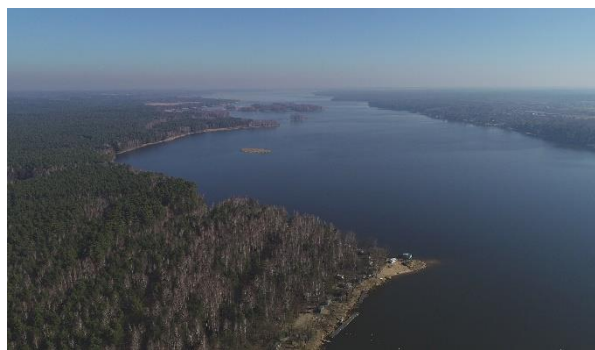
Fot. 64 Promenada nad Zalewem – Smardzewice (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 65 Przystań w Smardzewicach (Fot. Wasilewski M., 2025).

Fot. 66 Tama Zbiornika Sulejowskiego w Smardzewicach (Fot. Wypych P.).

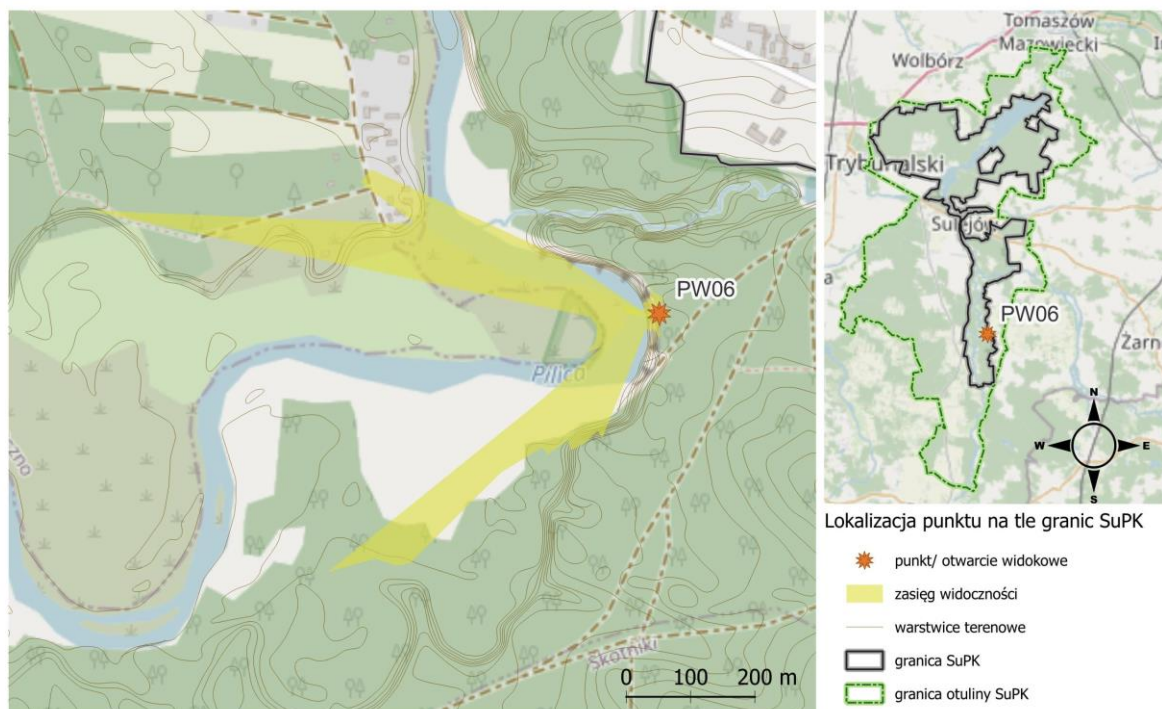

Fot. 67 Zbiornik Sulejowski – widok z Barkowic w kierunku tamy (Fot. Wypych P.).

ZAŁĄCZNIK NR 3

SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA FIZJONOMICZNA WYBRANYCH PUNKTÓW WIDOKOWYCH

Punkt nr PW06 – punkt widokowy

Ryc. 1. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW06 (oprac. własne).

Tab. 37 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW06.

Nr pkt na mapie	PW06
Lokalizacja	Szarbisko, przy krawędzi wysokiej skarpy nadrzecznej
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony, ale w pobliżu ścieżki leśnej
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	dobra
Kąt widoku (przybliżony)	90°
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	0,8 km
Krótka charakterystyka widoku	punkt widokowy z krawędzi doliny, z wysokiej skarpy. Przełom Pilicy – malownicze zakole rzeki, która wcięła się głęboko w dolinę tworząc wysoką i bardzo stromą skarpy. Daleki widok w kierunku W, NW i NS.

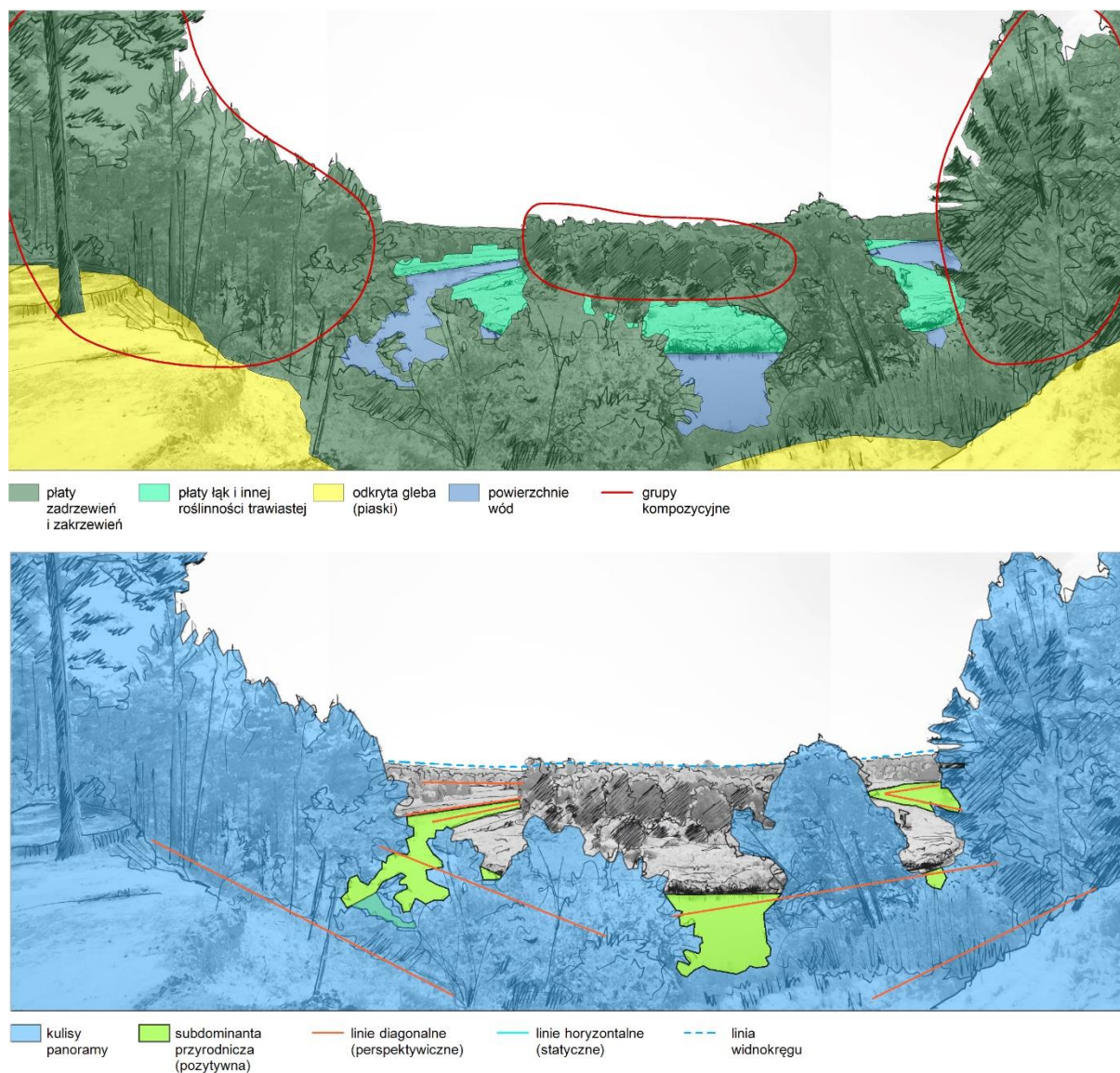
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	wysoka stroma skarpa (niezabezpieczona barierami) stanowi niebezpieczeństwo dla użytkowników, szczególnie dzieci
Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	bardzo duże walory widokowe
Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	podrosty drzew i krzewów na skarpie w coraz większym stopniu przesłaniają panoramę; miejsce coraz częściej odwiedzane przez turystów – wykorzystanie rekreacyjne rzeki wpływa degradująco na rzeźbę terenu i stabilność skarpy – co potencjalnie również może wpłynąć negatywnie na walory widokowe

Fot. 68 Widok z punktu nr PW06 (Fot. Wasilewski M., 2025)

plan I plan II plan III plan IV

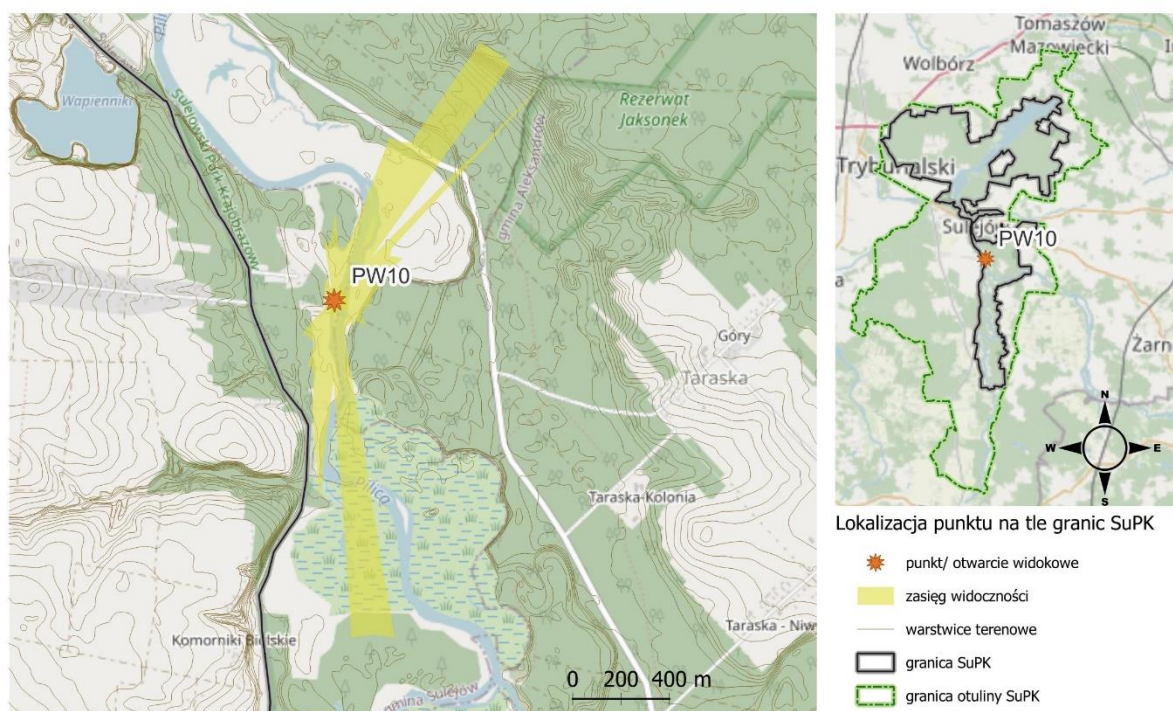
Ryc. 2. Analiza kompozycji widokowej z punktu nr PW06.

Tab. 38 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW06.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Platy/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	platy zadrzewień i zakrzewień; odkryta gleba - piaski			grupy drzew i krzewów	diagonalne
PLAN II	powierzchnie wód; platy łąk i innej roślinności trawiastej; platy zadrzewień i zakrzewień	subdominanta przyrodnicza: rzeka Pilica – tworząca malownicze zakole		grupy drzew i krzewów	diagonalne
PLAN III	platy łąk i innej roślinności trawiastej;				diagonalne

	płaty zadrzewień i zakrzewień				
PLAN IV	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne

Punkt nr PW10 – punkt widokowy

Ryc. 3. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW10 (oprac. własne).

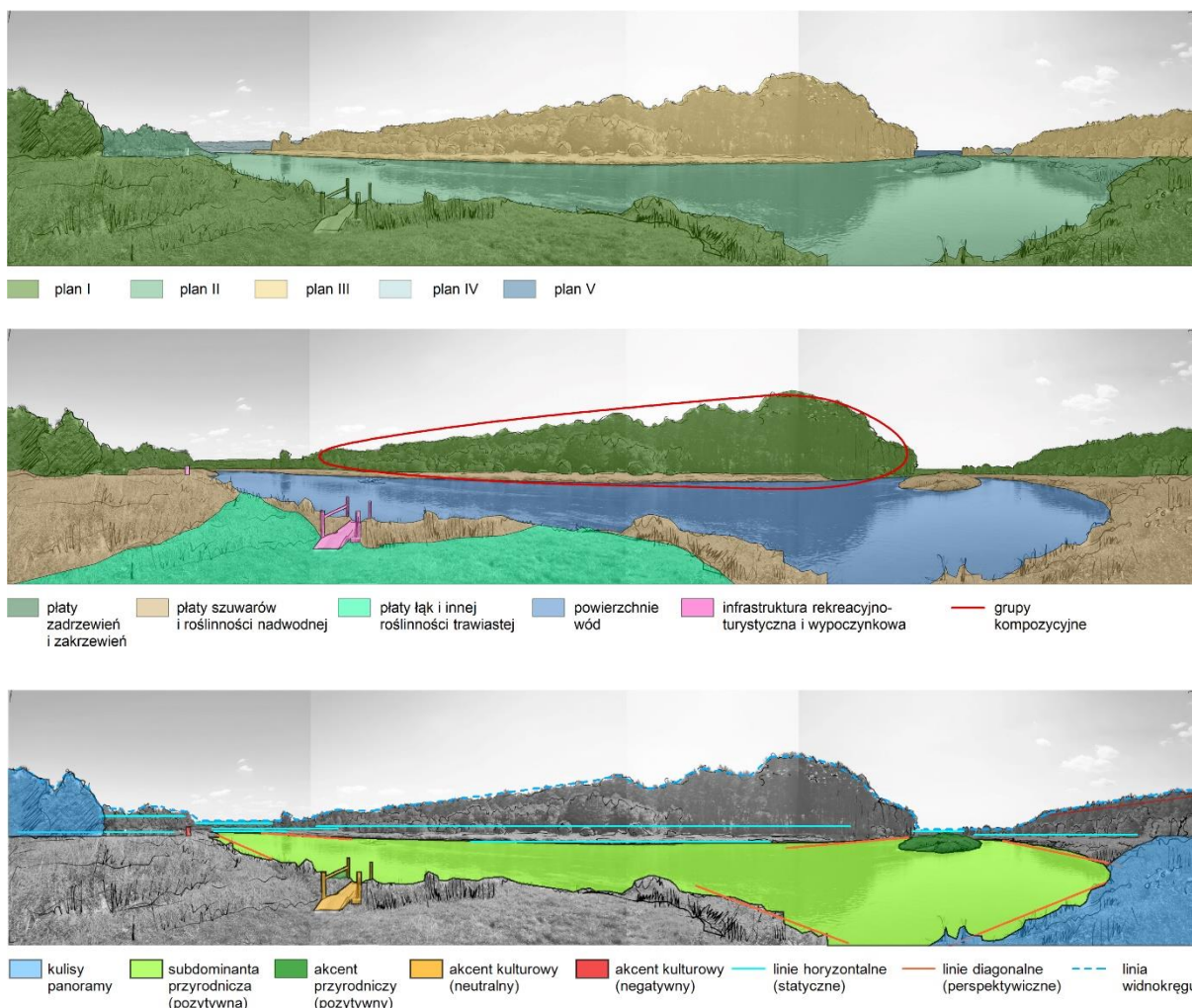
Tab. 39 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW10.

Lokalizacja	PW10
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	Kurnędz, nad Pilicą
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	punkt widokowy
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	nieurządzony, na łące nadrzecznej z pomostem
Kąt widoku (przybliżony)	dobra
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	160°
Krótka charakterystyka widoku	0,8 km (na N), 0,9 km (na S)
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	dolina rzeki Pilica – meandry rzeki z malowniczymi wysepkami. Zadrzewione terasy nadzalewowe tworzą ściany widoku
Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	pewną dysharmonię w krajobrazie wprowadzają obiekty infrastruktury turystycznej związane z urządzeniem szlaku kajakowego

Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	bardzo duże walory widokowe
Lokalizacja	potencjalne ograniczenie widoku przez zmianę sposobu użytkowania przedpola ekspozycji, np. zarastanie łąk, sukcesję krzewów i drzew; potencjalne zaburzenie fizjonomii krajobrazu przez nowe obiekty turystyczno-rekreacyjne

Fot. 69 Widok z punktu nr PW10 (Fot. Wasilewski M., 2025)

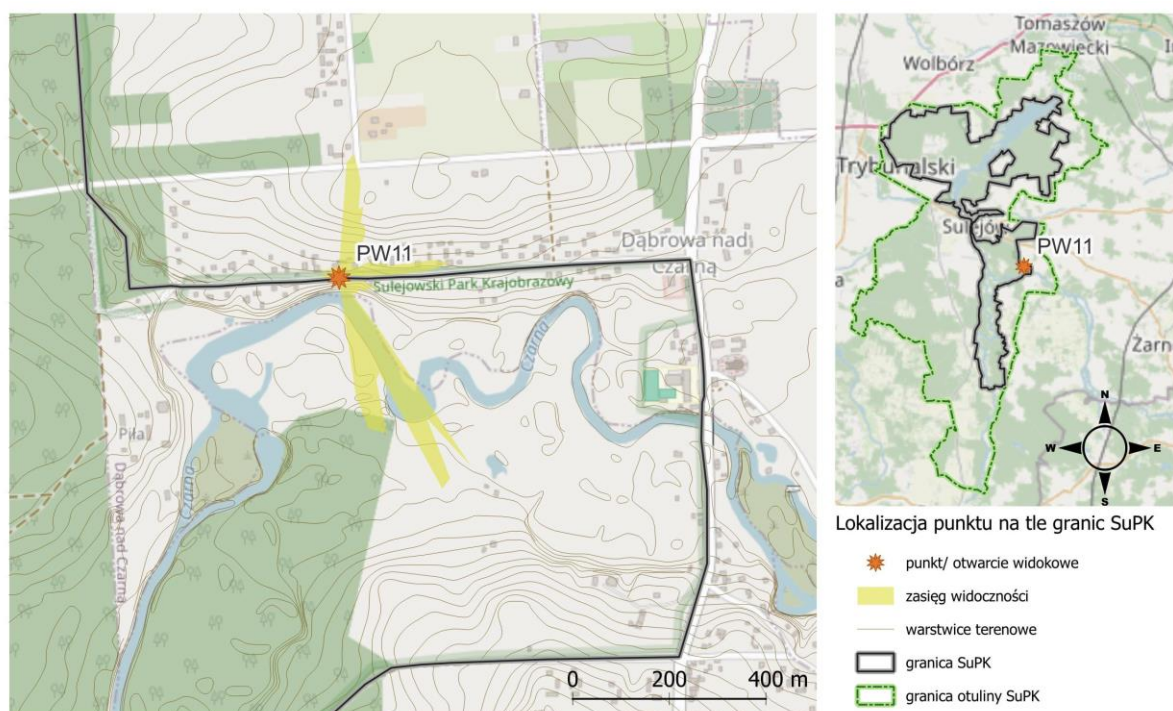

Ryc. 4. Analiza kompozycji widokowej z punktu nr PW10.

Tab. 40 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW10.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	płaty zadrzewień i zakrzewień; płaty szuwarów i roślinności nadwodnej; płaty łąk i innej roślinności trawiastej; infrastruktura rekreacyjno-wypoczynkowa				diagonalne, horyzontalne
PLAN II	powierzchnie wód; płaty szuwarów i roślinności nadwodnej; płaty zadrzewień i zakrzewień	subdominanta przyrodnicza: rzeka Pilica	kulturowy (negatywny): infrastruktura turystyczna		diagonalne, horyzontalne
			akcent przyrodniczy: wysepki na rzece		
PLAN III	płaty zadrzewień i zakrzewień; płaty szuwarów i roślinności nadwodnej			grupy drzew i krzewów	diagonalne, horyzontalne
PLAN IV	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne
PLAN V	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne

Punkt nr PW11 – punkt widokowy

Ryc. 5. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW11 (oprac. własne).

Tab. 41 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW11.

Nr pkt na mapie	PW11
Lokalizacja	Dąbrowa nad Czarną, przy głównej drodze przebiegającej przez miejscowość
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	dobra
Kąt widoku (przybliżony)	20-30° (nie uwzględniono mało atrakcyjnego widoku w kierunku N)
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	0,5 km
Krótka charakterystyka widoku	dolina rzeki Czarnej Malenieckiej. Malownicze nieuregulowane koryto rzeki z wysepkami oraz bujną wielowarstwową roślinnością nadbrzeżną
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	elementem dysharmonijnym są prywatne nasadzenia roślin ozdobnych okolicznych mieszkańców – są elementem przedpoła ekspozycji widokowej

<p>Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe</p>	<p>bardzo duże walory widokowe</p>
<p>Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram</p>	<p>Teren przy drodze został wyraźnie przekształcony antropogenicznie. Zmieniona została rzeźba terenu – powstał duży nasyp przy drodze na szerokości kilkunastu metrów. Potencjalna nowa roślinność ozdobna bądź elementy infrastruktury i/ lub zagospodarowania terenu (np. ogrodzenie, słupki, barierki, itp.) mogą zaburzyć, ograniczyć widok, a nawet całkowicie go wyeliminować</p>

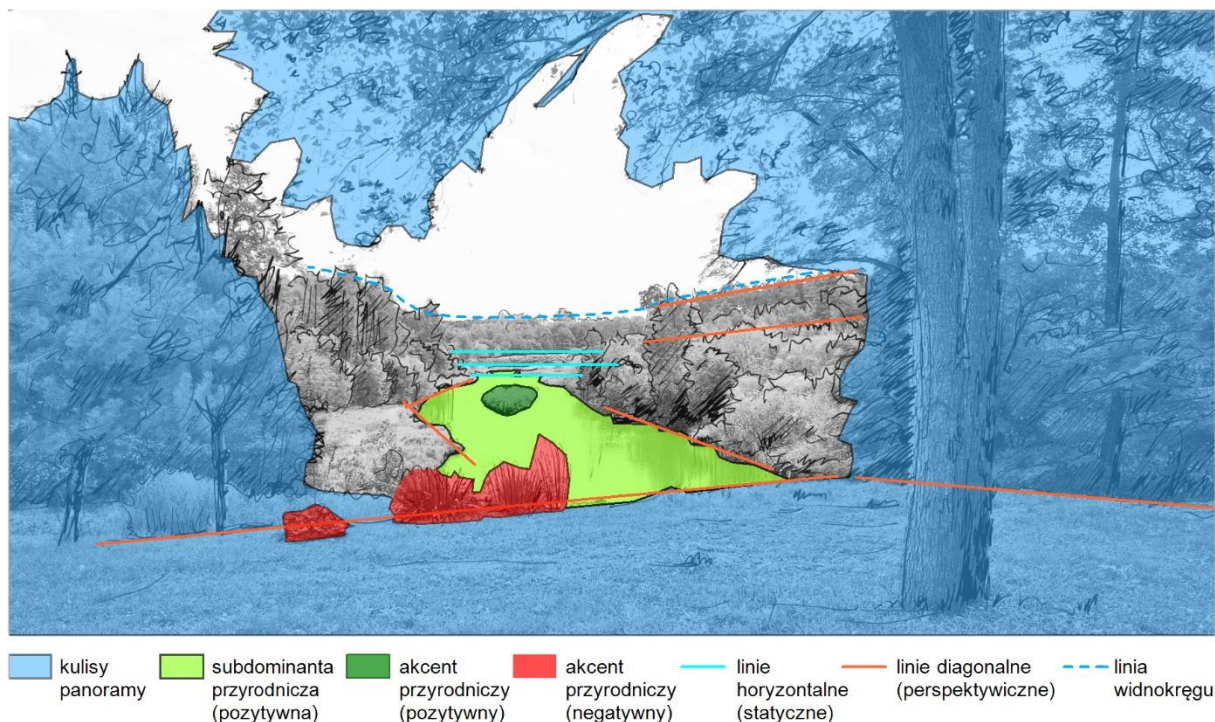
Fot. 70 Widok z punktu nr PW11 (Fot. Wasilewski M., 2025)

plan I plan II plan III

platy zadrzewień i zakrzewień platy szuwarów i roślinności nadwodnej platy łąk i innej roślinności trawiastej roślinność ozdobna urządzona powierzchnie wód grupy kompozycyjne

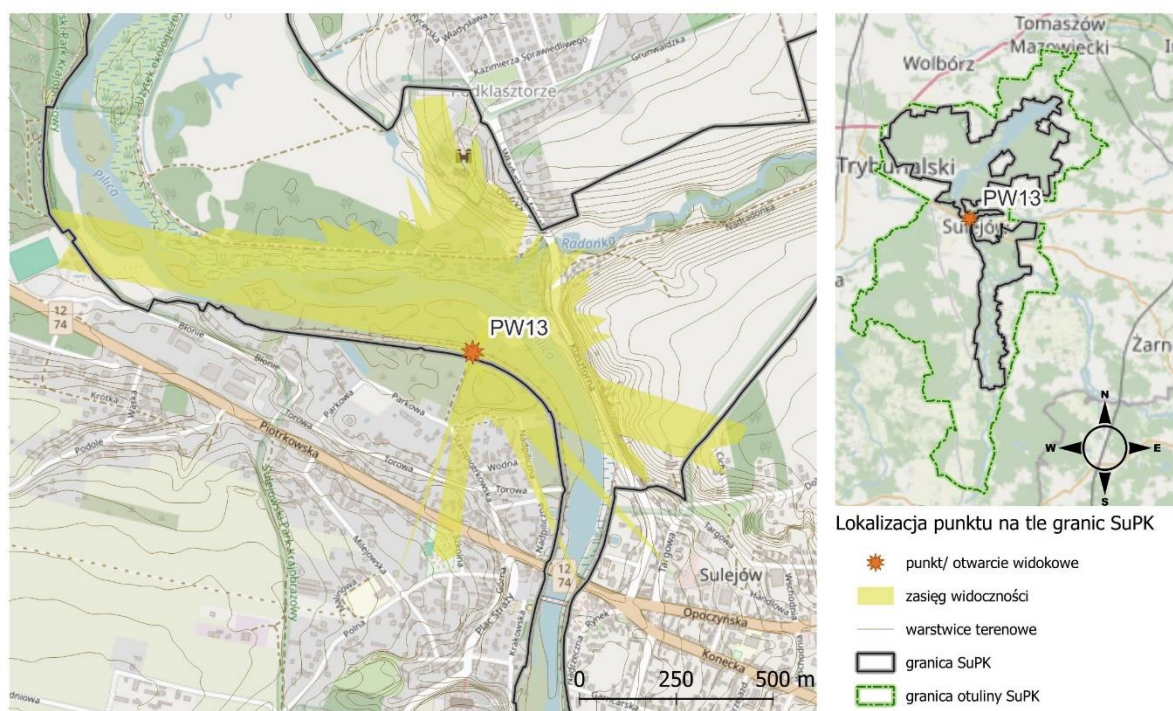

Ryc. 6. Analiza kompozycji widokowej z punktu nr PW11.

Tab. 42 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW11.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	płaty zadrzewień i zakrzewień; płaty szuwarów i roślinności nadwodnej; płaty łąk i innej roślinności trawiastej; urządzona roślinność ozdobna		kulturowy (negatywny): urządzona roślinność ozdobna – obca siedliskowo	grupy drzew i krzewów	diagonalne
PLAN II	powierzchnie wód; płaty zadrzewień i zakrzewień; płaty szuwarów i roślinności nadwodnej	subdominanta przyrodnicza: rzeka Czarna	akcent przyrodniczy: wysepki na rzece	grupy drzew i krzewów	diagonalne, horyzontalne
PLAN III	płaty zadrzewień i zakrzewień				diagonalne, horyzontalne

Punkt nr PW13 – punkt widokowy

Ryc. 7. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW13 (oprac. własne).

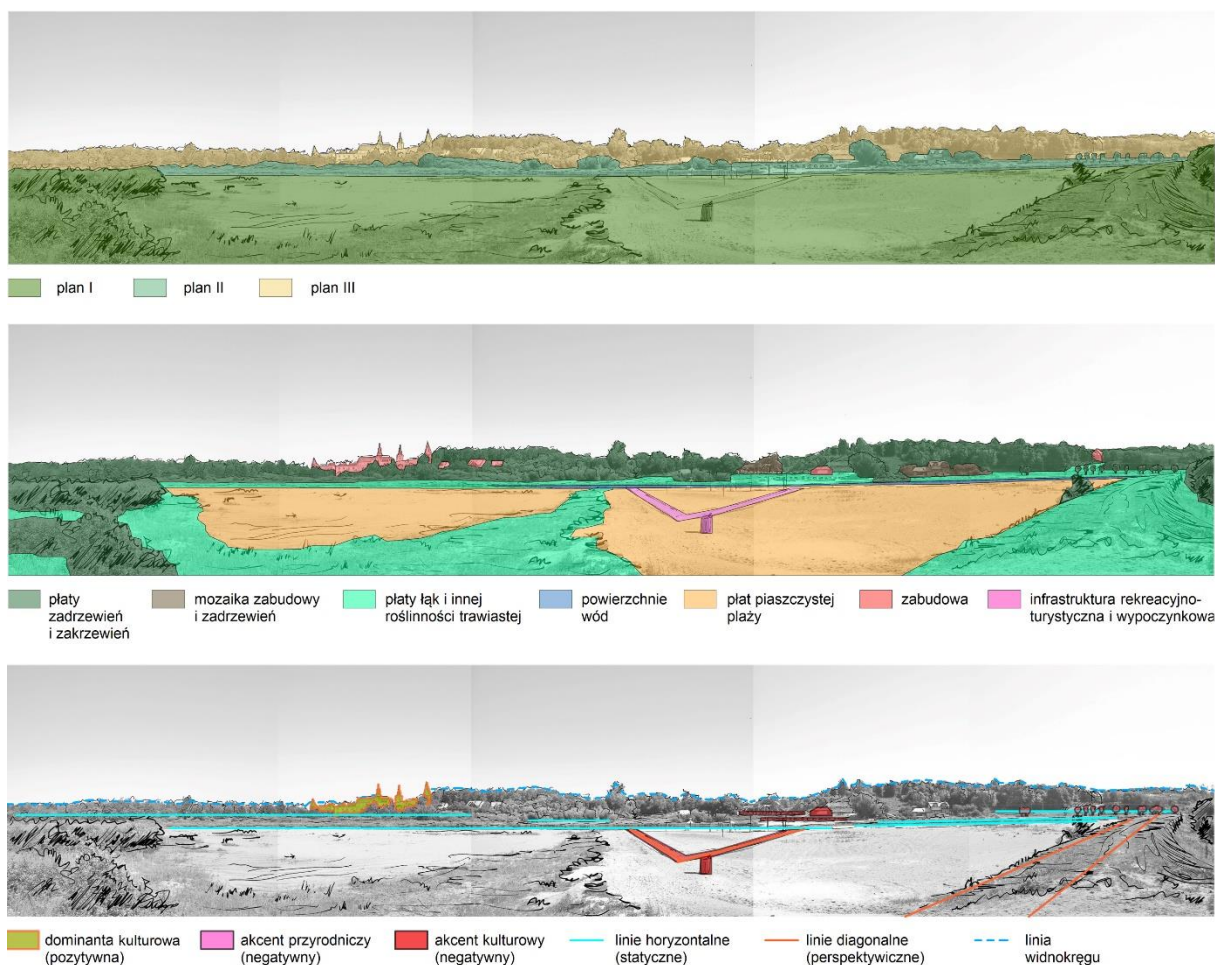
Tab. 43 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW13.

Nr pkt na mapie	PW13
Lokalizacja	Sulejów, przy ścieżce na wale przeciwpowodziowym, w pobliżu plaży miejskiej na zachodnim brzegu rzeki
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony, przy ścieżce
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	dobra
Kąt widoku (przybliżony)	180°
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	1,2 km
Krótką charakterystyka widoku	panorama Sulejowa po wschodniej stronie rzeki z dominantą kulturową – opactwem oo. Cystersów.
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	przedpole ekspozycji widoku stanowi urządzona plaża miejska z dysharmonijnymi krajobrazowo elementami wyposażenia rekreacyjnego; elementem dysharmonijnym na dalszym planie, są ekspozowane parkingi samochodowe, budki i lokale gastronomiczne i turystyczne, elementy infrastruktury

	technicznej oraz nasadzenia drzew nad rzeką (regularnie ogławianych)
Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	duże walory widokowe
Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	potencjalne ograniczenie widoku przez zmianę sposobu użytkowania przedpola ekspozycji, np. wprowadzenie kolejnych urządzeń rekreacyjnych o dużych gabarytach; dalsza dysharmonia w krajobrazie w wyniku chaotycznego zagospodarowania mogąca całkowicie zaburzyć walory widokowe panoramy

Fot. 71 Widok z punktu nr PW13 (Fot. Wasilewski M., 2025)

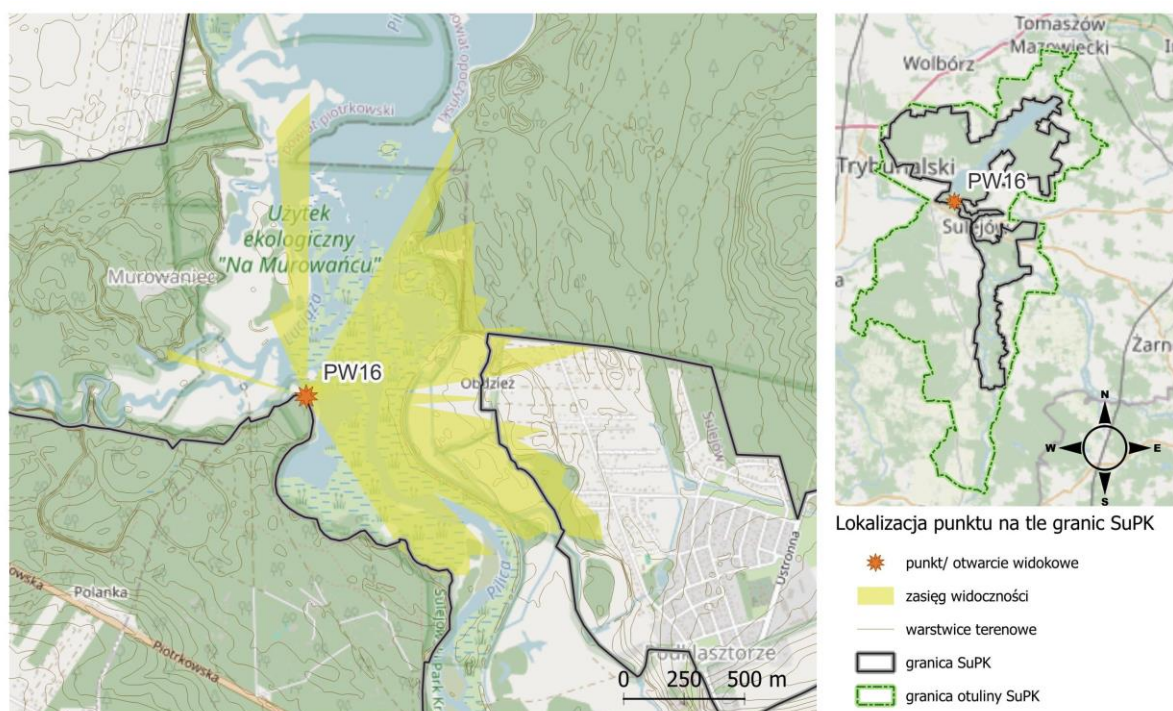

Ryc. 8. Analiza kompozycji widkowej z punktu nr PW13.

Tab. 44 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW13.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	plaża, płaty łąk i innej roślinności trawiastej; płaty zadrzewień i zakrzewień; infrastruktura turystyczna		kulturowy (negatywny): infrastruktura turystyczna		diagonalne, horyzontalne
PLAN II	płaty zadrzewień i zakrzewień; płaty łąk i innej roślinności trawiastej; zabudowa; infrastruktura techniczna		kulturowy (negatywny): eksponowane parkingi samochodowe, zabudowa, nasadzenia drzew nad rzeką		horyzontalne
PLAN III	płaty zadrzewień i zakrzewień; zabudowa	dominanta kulturowa: opactwo cystersów			horyzontalne

Punkt nr PW16 – punkt widokowy

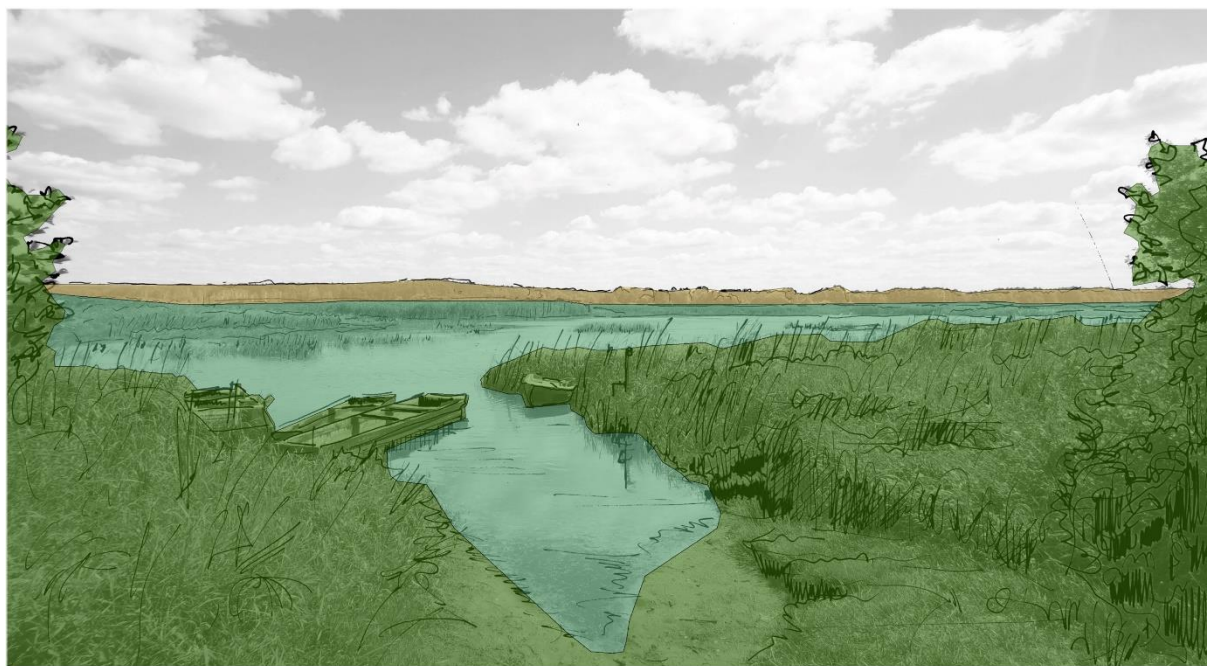
Ryc. 9. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW16 (oprac. własne).

Tab. 45 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW16.

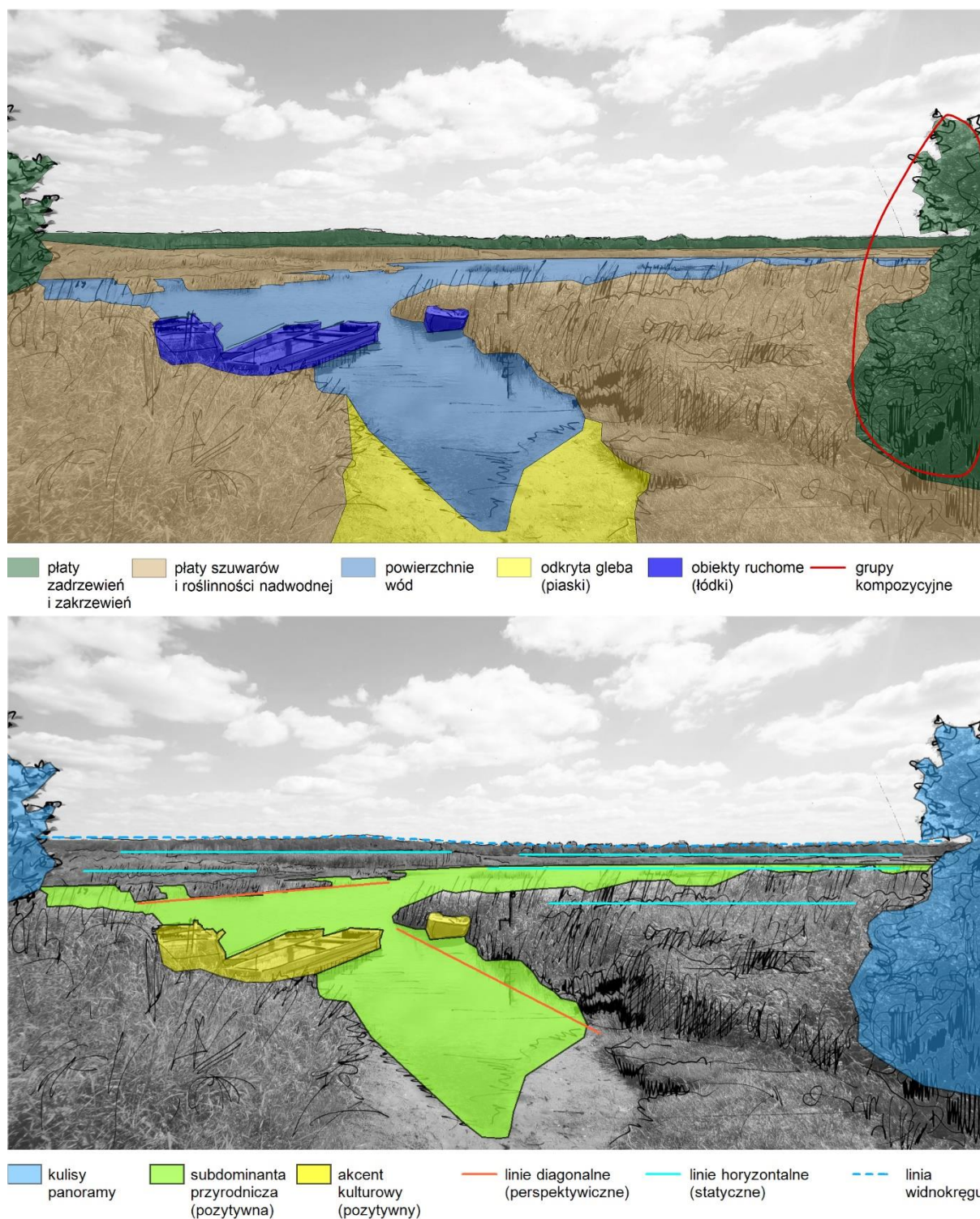
Nr pkt na mapie	PW16
Lokalizacja	Murowaniec, delta Pilicy do Zbiornika Sulejowskiego
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony, przy ścieżce, nad brzegiem rozlewisk
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	dobra
Kąt widoku (przybliżony)	100°
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	1,2 km
Krótką charakterystyka widoku	widok na malownicze rozlewiska – ujście Pilicy (delta) do wód Zbiornika Sulejowskiego. Atrakcyjności panoramie nadają szuwary nabrzeżne oraz pośród rozlewających się wód Pilicy
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	akcentem pozytywnym panoramy (acz niestałym) są drewniane łodzie zacumowane na brzegu
Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	bardzo duże walory widokowe
Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	potencjalne ograniczenie widoku przez rozrost szuwarów; wypływanie wód delty i przeobrażenia jej krajobrazu w wyniku akumulacji osadów rzecznych

Fot. 72 Widok z punktu nr PW16 (Fot. Wasilewski M., 2025)

plan I plan II plan III

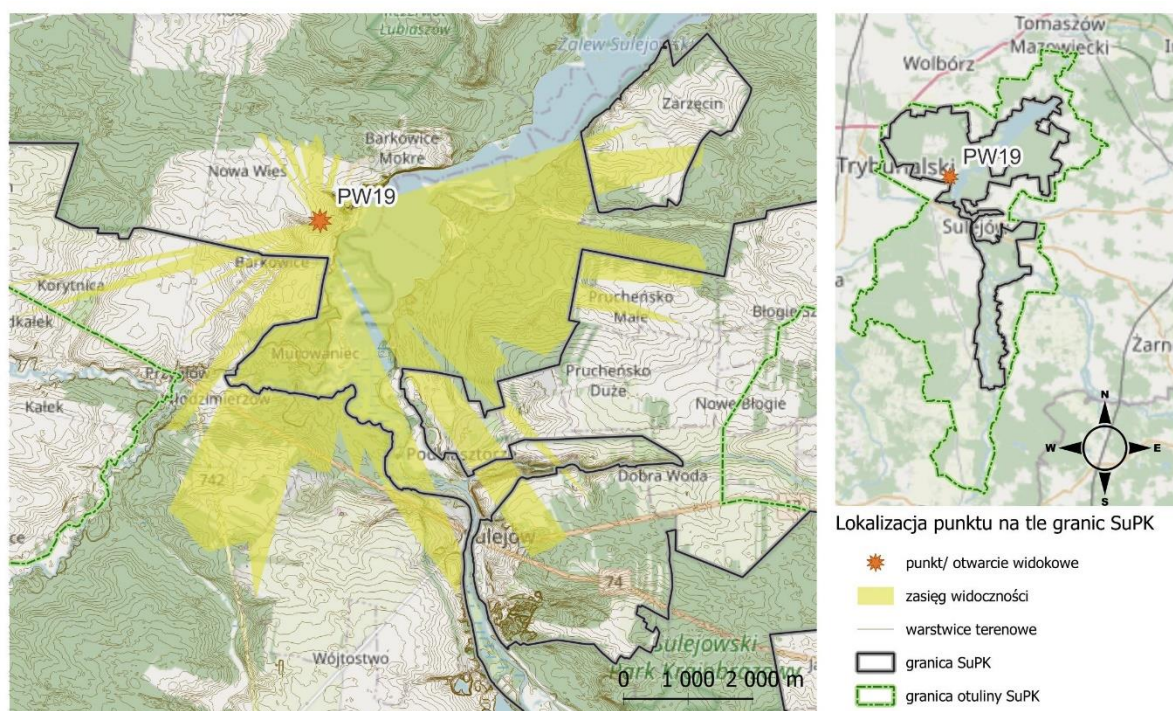
Ryc. 10. Analiza kompozycji widokowej z punktu nr PW16.

Tab. 46 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW16.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	pląty szuwarów i roślinności nadwodnej;		akcent kulturowy	grupa drzew	horyzontalne

	płaty zadrzewień i zakrzewień; odkryta gleba – piasek; łódzie		pozytywny: łódzie		
PLAN II	powierzchnie wód; płaty szuwarów i roślinności nadwodnej	subdominanta przyrodnicza: rozlewiska – delta Pilicy			horyzontalne, diagonalne
PLAN III	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne

Punkt nr PW19 – punkt widokowy

Ryc. 11. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW19 (oprac. własne).

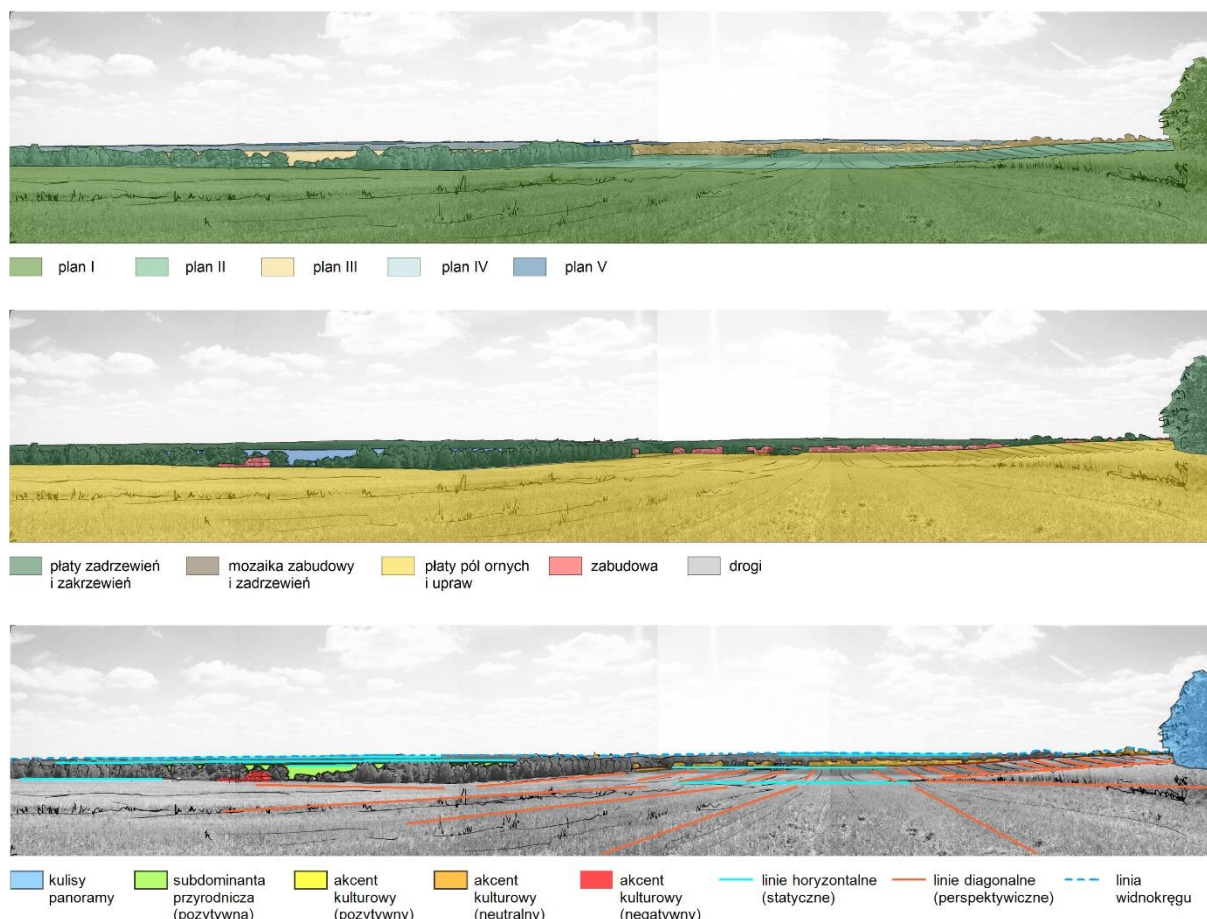
Tab. 47 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW19.

Nr pkt na mapie	PW19
Lokalizacja	Barkowice Mokre, pola uprawne, w pobliżu wód Zalewu
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	ograniczona (w przypadku ekspozycji z terenu pola uprawnego) – teren prywatny, uprawy dobra – na drodze polnej w pobliżu punktu
Kąt widoku (przybliżony)	100°
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	5 km
Krótka charakterystyka widoku	widok ze wzniesienia w kierunku południowo-wschodnim na Zalew Sulejowski, w tle dominanta - kościół w Sulejowie. W kierunku południowym panorama wsi Barkowice o tradycyjnym układzie zabudowy (ulicówka). Urozmaicona rzeźba terenu i układ rozłogów pól (linie diagonalne prowadzące wzrok) nadaje panoramie dynamizmu i malowniczości
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	przedpole ekspozycji widoku stanowią pola uprawne;

Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	duże walory widokowe
Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	potencjalne ograniczenie widoku przez zmianę sposobu użytkowania przedpola ekspozycji, np. wysokie uprawy, zabudowa, itp.; ograniczenie ekspozycji Zbiornika Sulejowskiego przez dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz nasadzenia drzew – możliwe całkowite przesłonięcie widoku na wody zbiornika

Fot. 73 Widok z punktu nr PW19 (Fot. Wasilewski M., 2025)

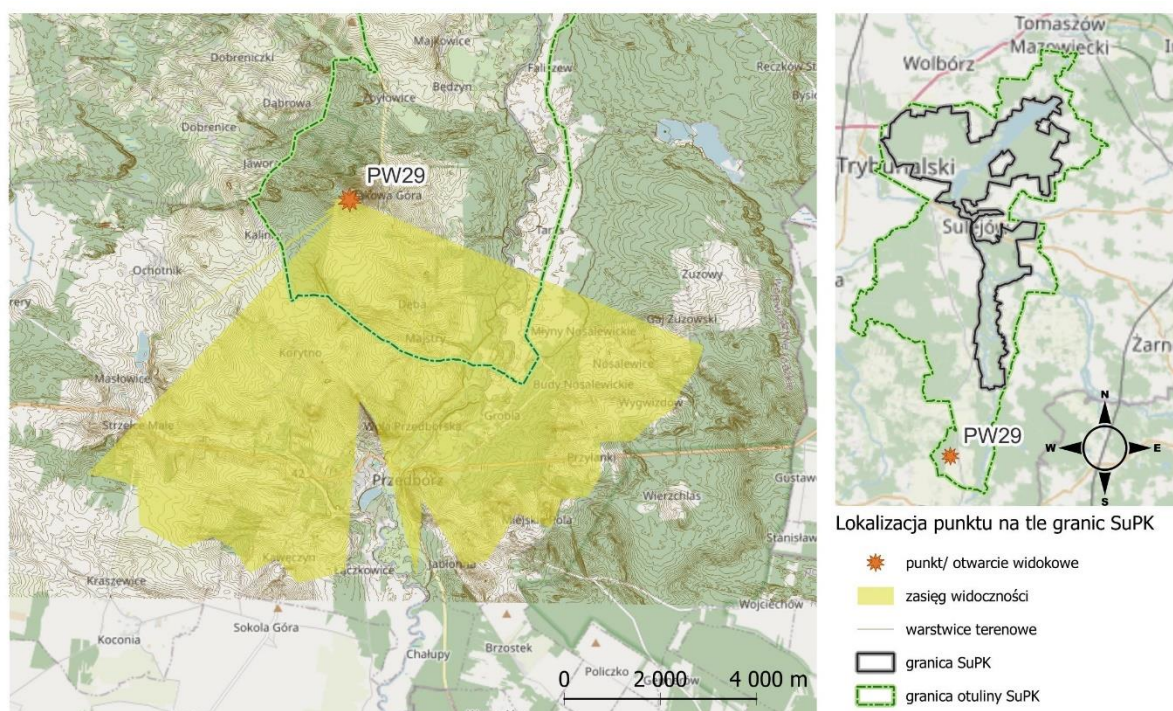

Ryc. 12. Analiza kompozycji widkowej z punktu nr PW19.

Tab. 48 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW19.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	pola uprawne; zadrzewienia śródpolne		przyrodniczy (pozytywny): zadrzewienia śródpolne	zadrzewienia śródpolne	diagonalne, horyzontalne
PLAN II	płaty pól uprawnych; płaty zadrzewień i zakrzewień; zabudowa		kulturowy (negatywny): eksponowana zabudowa mieszkaniowa		diagonalne, horyzontalne
PLAN III	płaty wód powierzchniowych; płaty zadrzewień i zakrzewień; zwarta zabudowa wiejska	subdominanta przyrodniczo-kulturowa: Zbiornik Sulejowski	kulturowy (neutralny): zabudowa wiejska w tradycyjnym układzie		horyzontalne
PLAN IV	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne
PLAN V	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne

Punkt nr PW29 – otulina – punkt widokowy

Ryc. 13. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW29 (oprac. własne).

Tab. 49 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW29.

Nr pkt na mapie	PW29
Lokalizacja	Bąkowa Góra, na wzniesieniu, w sąsiedztwie siedziby Nadleśnictwa Radomsko
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony, przy drodze
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	dobra
Kąt widoku (przybliżony)	100°
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	7 km
Krótka charakterystyka widoku	daleki widok w kierunku południowym; krajobraz rolniczy o urozmaiconej rzeźbie terenu; w tle malownicze wzniesienia w obszarze wyżynnym okolic Przedborza; urozmaicona rzeźba terenu i układ rozłogów pól (linie diagonalne prowadzące wzrok) nadaje panoramie dynamizmu i malowniczości
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	przedpole ekspozycji widoku stanowią pola uprawne;

	elementem dysharmonijnym są obiekty infrastruktury energetycznej – turbiny wiatrowe
Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	bardzo duże walory widokowe
Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	potencjalne ograniczenie widoku przez zmianę sposobu użytkowania przedpola ekspozycji, np. wysokie uprawy, nowa zabudowa, wygrodzenia terenów prywatnych, itp.

Fot. 74 Widok z punktu nr PW29 (Fot. Wasilewski M., 2025)

plan I plan II plan III plan IV plan V plan VI plan VII

platy zadrzewień i zakrzewień mozaika zabudowy i zadrzewień mozaika zabudowy, zadrzewień, pól i łąk platy pól ornych i upraw infrastruktura techniczna

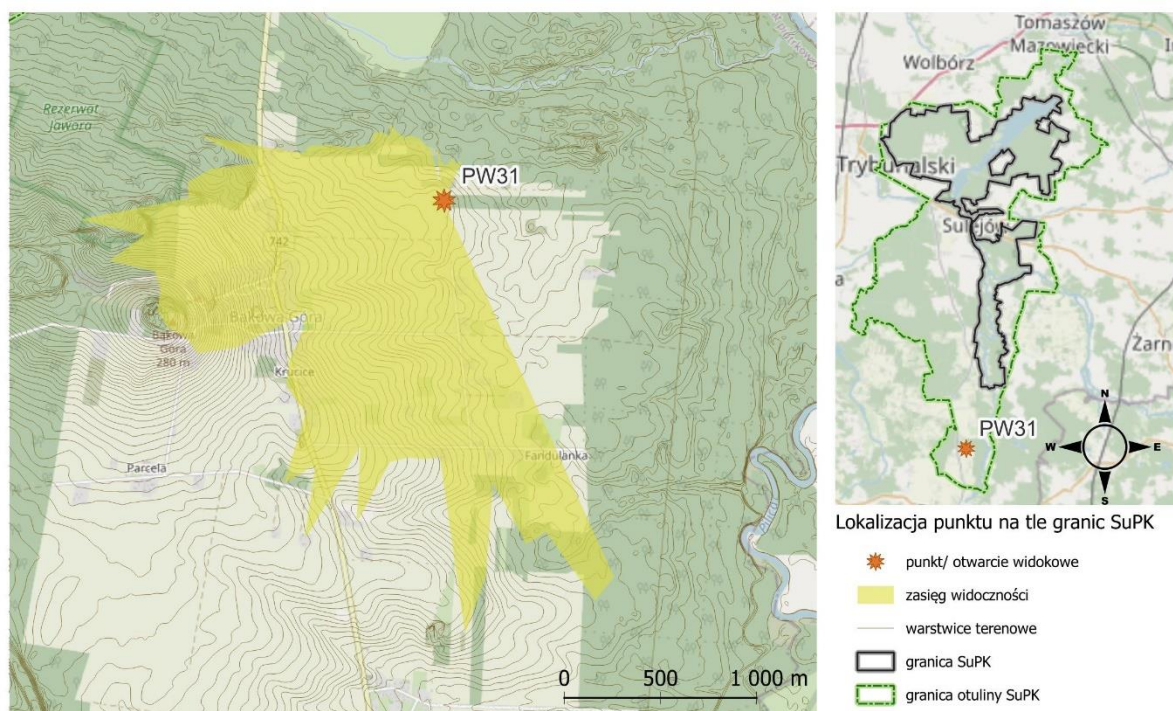
akcent kulturowy (negatywny) linie horyzontalne (statyczne) linie diagonalne (perspektywiczne) linia widnokręgu

Ryc. 14. Analiza kompozycji widkowej z punktu nr PW29.

Tab. 50 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW29.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	płaty pól uprawnych; płaty zadrzewień i zakrzewień;				diagonalne, horyzontalne
PLAN II	płaty pól uprawnych; płaty zadrzewień i zakrzewień; mozaika zabudowy i zadrzewień; infrastruktura techniczna (energetyczna)		akcent kulturowy negatywny (turbina wiatrowa)	zabudowa zagrodowa z zadrzewieniami	horyzontalne, diagonalne
PLAN III	płaty zadrzewień i zakrzewień				horyzontalne
PLAN IV	płaty zadrzewień i zakrzewień; mozaika zabudowy i zadrzewień				horyzontalne
PLAN V	płaty pól uprawnych; płaty zadrzewień i zakrzewień; infrastruktura techniczna (energetyczna)		akcent kulturowy negatywny (turbina wiatrowa)		horyzontalne
PLAN VI	płaty zadrzewień i zakrzewień; mozaika zabudowy i zadrzewień; mozaika zabudowy, zadrzewień, pól i łąk				horyzontalne
PLAN VII	płaty zadrzewień i zakrzewień; mozaika zabudowy, zadrzewień, pól i łąk; infrastruktura techniczna (energetyczna)		akcent kulturowy negatywny (turbiny wiatrowe)		horyzontalne

Punkt nr PW31 – otulina – punkt widokowy

Ryc. 15. Lokalizacja i zasięg widoku z punktu widokowego nr PW31 (oprac. własne).

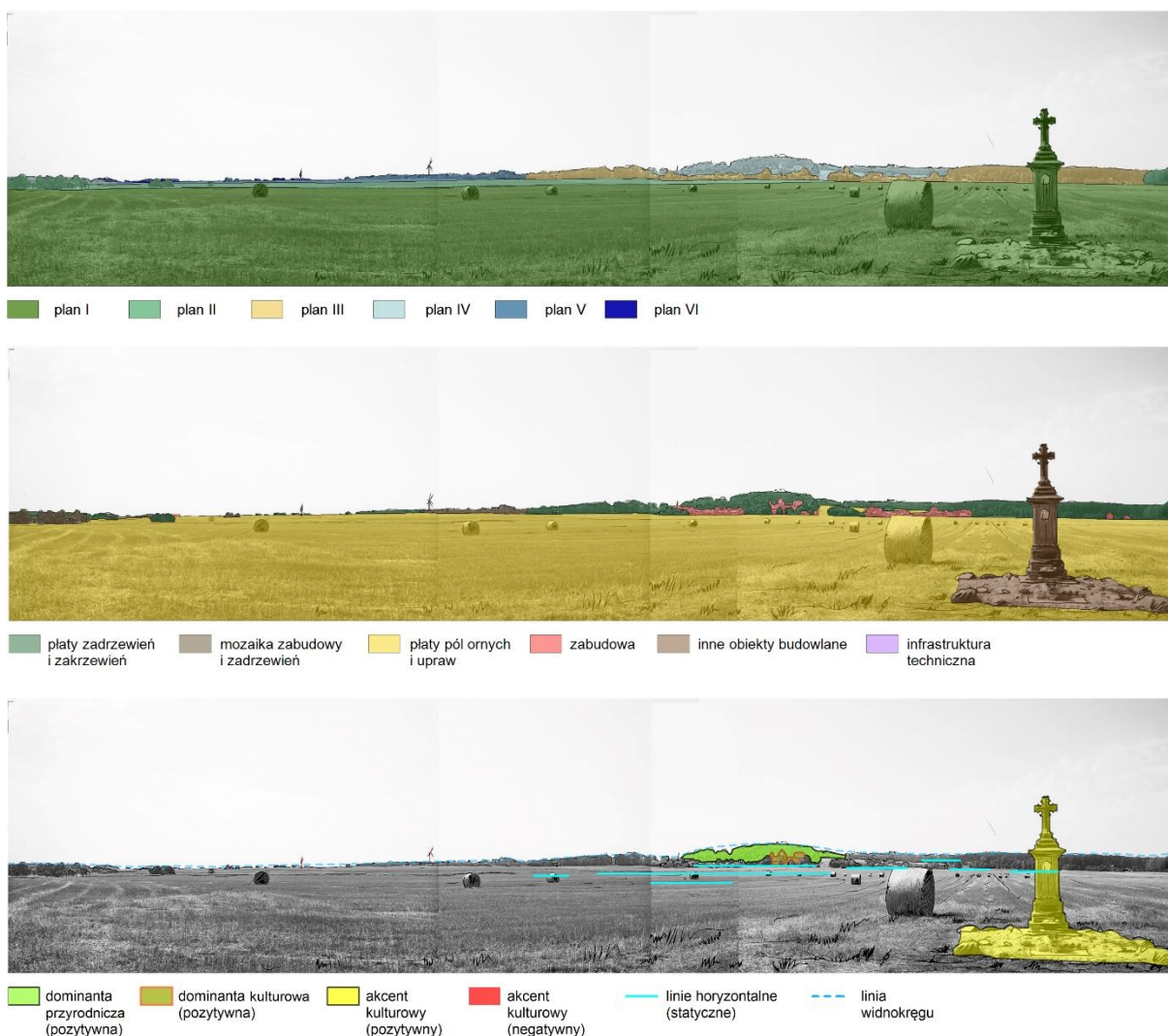
Tab. 51 Krótka charakterystyka punktu widokowego nr PW31.

Nr pkt na mapie	PW31
Lokalizacja	Bąkowa Góra – kilkaset metrów na wschód od wzniesienia, przy kapliczce
Rodzaj widoku: punkt widokowy/ otwarcie widokowe	punkt widokowy
Oznaczenie/ urządzenie punktu w terenie: urządzony/ nieurządzony	nieurządzony, przy drodze polnej
Dostępność i ogólna charakterystyka umiejscowienia: dobra/ umiarkowana/ ograniczona/ punkt trudno dostępny/ niedostępny	dobra
Kąt widoku (przybliżony)	120°
Maksymalny zakres widoku (przybliżona odległość w km)	3 km
Krótką charakterystyka widoku	daleki panoramiczny widok z sylwetą Bąkowej Góry i dominantą (kościół); górujące nad otoczeniem (terenami rolnymi) zadrzewione wzniesienie stanowi malowniczy kontrast dla równinnych terenów pól uprawnych
Inne uwarunkowania i ograniczenia ekspozycji widokowej	przedpole ekspozycji widoku stanowią pola uprawne; ciekawy akcent stanowi przydrożna kapliczka

Ocena atrakcyjności widoku: bardzo duże walory widokowe/ duże walory widokowe/ średnie walory widokowe/ przeciętne walory widokowe	bardzo duże walory widokowe
Zagrożenia potencjalne dla funkcjonowania punktu, widoku i przedpoli panoram	potencjalne ograniczenie widoku przez zmianę sposobu użytkowania przedpola ekspozycji, np. wysokie uprawy, nowa zabudowa, itp.

Fot. 75 Widok z punktu nr PW31 (Fot. Wasilewski M., 2025)

Ryc. 16. Analiza kompozycji widokowej z punktu nr PW31.

Tab. 52 Zestawienie charakterystycznych cech widoku z punktu nr PW31.

Plany panoramy	Cechy charakterystyczne widoku/panoramy				
	Płaty/ elementy krajobrazu	Dominanty/ subdominanty	Akcenty	Grupy kompozycyjne	Linie prowadzące: diagonalne (LD), horyzontalne (LH), wertykalne (LW)
PLAN I	płaty pól uprawnych; kapliczka		akcent kulturowy (pozytywny): kapliczka		horyzontalne
PLAN II	płaty pól uprawnych; płaty zadrzewień i zakrzewień; mozaika zabudowy i zadrzewień				horyzontalne
PLAN III	płaty zadrzewień i zakrzewień; zabudowa				horyzontalne
PLAN IV	płaty zadrzewień i zakrzewień; zabudowa; płaty pól uprawnych;	dominanta przyrodnicza (pozytywna): ostaniec denudacyjny Bąkowa Góra			horyzontalne
		dominanta kulturowa (pozytywna): kościół			
PLAN V	płaty zadrzewień i zakrzewień; mozaika zabudowy i zadrzewień; zabudowa; infrastruktura techniczna (energetyczna)		akcent kulturowy negatywny (turbiny wiatrowe)		horyzontalne
PLAN VI	płaty zadrzewień i zakrzewień;				horyzontalne